

III./2022

S KRISTUSOM SKOZI PREIZKUŠNJE

Pomožna snov za učitelje v sobotni šoli

Ljubljana 2022

1. PASTIRJEVE PREIZKUŠNJE

Ključna besedila: Ps 23; Rim 12,18-21

Splošni pregled

To četrletje se podajamo na dolgo, a zelo pomembno potovanje. Potovanje v pomen trpljenja, zla in smrti. Da, trpljenje lahko proučujemo kot pojav, ločen od človeškega obstoja; lahko ga proučujemo z znanstvenega ali psihološkega vidika kot zaznavanje, čustva in posledice. Sveto pismo pa vidi trpljenje kot nekaj globljega. Sveto pismo pojasni izvor trpljenja – izvor, ki razbremenjuje Boga vsake odgovornosti za pojav greha. Sveto pismo prav tako pokaže, da Bog uporablja trpljenje kot preobražujočo moč, da bi nas obogatil, nam dal zmago in večno življenje. Če si življenje predstavljamo kot potovanje, je Psalm 23 eno najboljših izhodišč, saj govori o poti. Ta pot nas vodi čez vzpone in padce našega življenja. Še pomembneje pa je, da nas Nekdo vodi na tej poti. Ta Nekdo je več kot vodnik; je skrben in ljubeč Pastir. Najpomembnejši vprašanji na tej naši poti ob naših vzponih in padcih se glasita: Ali poznamo Pastirja? Ali mu zaupamo ne glede na to, kaj se zgodi ali kam se nas odloči popeljati?

Lekcija tega tedna osvetli tri glavne teme:

1. Izredno pomembno je, da razumemo, da je naše življenje potovanje z ovinki.
2. Prav tako si je pomembno zapomniti, da ti ovinki niso kaotični ali naključni. Bog je naš vodnik in pastir in nam dovoli prečkati ali pa nas dejavno popelje skozi doline trpljenja in smrti. Vendar Bog ne pričakuje, da bomo potovali z zavezanimi očmi. Obljublja nam, da nas bo vodil do zveličanja.
3. Življenjskih preizkušenj ne moremo preživeti, če ne zaupamo Pastirju, da nas bo popeljal skoznje.

Razlaga

Dve poti

Ena od svetopisemskih ponazoritev življenja je slika poti skozi pokrajino. Ta pot poteka od rojstva do smrti. Ne obstaja pa samo ena pot, marveč obstajata dve poti. Prva pot je dobra pot, pot pravice ali pravičnosti (Prg 8,20), ki vodi v blaginjo in življenje (Ps 1,2.3), saj Bog sam naredi pot gladko (Prg 2,8; Iz 26,7). Tiste, ki hodijo po dobri ali pravični poti, vodi Božja beseda, ki jim služi kot svetilka, ko je življenje temno (Ps 119,105). Sčasoma njihova pot postane svetlejša od opoldneva (Raz 4,18). Ljudje na tej poti priznavajo Boga na vseh življenjskih področjih (Prg 3,5.6). Četudi ta pot vodi v življenje, je ozka in le redki stopajo po njej (Mt 7,14). Druga pot je slaba ali grešna. Ta je široka pot, ki vodi v krivičnost, površen obstoj in smrt (Ps 1,4.5; Prg 14,12; Mt 7,13).

Bog vidi, na kateri poti smo v življenju; raziskuje in nas opozarja (Prg 5,21): »Na stezo krivičnikov ne hodi, ne stopaj na pot hudobnih.« (Prg 4,14; glej tudi Ps 1,1) Če je kdo na napačni, torej grešni poti, ga ali jo Bog povabi, naj jo zamenja in zavije na dobro; »Kakor jaz živim, govori Gospod Bog, nimam veselja nad krivičnežovo smrtjo, marveč da se krivični spreobrne od svoje poti in živi. Vrnite se, vrnite s svojih hudobnih poti. Zakaj hočete umreti, Izraelova hiša?« (Ekz 33,11)

To kratko proučevanje Svetega pisma nam ponudi dva sklepa. 1. Da, konec vsake poti je določen; pot pravičnosti vodi v življenje, pot krivičnosti se konča v smrti. Sami se odločimo, na kateri poti bomo. 2. Če se odločimo za pot pravičnosti, nam Bog obljublja, da nas bo popeljala v življenje. Da, pot pravičnosti je lahko ozka; lahko nas bo vodila skozi temne gorate predele ali pa doline, kjer bomo potrebovali dodatno luč, hrano, vztrajnost, potrpljenje ali moč. A pot pravičnosti se konča s svetlobo, srečo in življenjem. Bog po preroku Izaiju obljublja vsem, ki zaupajo vanj, da bo njegova pot utrjena bo lahko potovati po njej: »Tam bo utrjena pot, imenovali jo bodo Sveta pot, nečisti ne bo hodil po njej. Gospod jim bo utiral pot, niti bedni ne bodo zašli.« (Iz 35,8)

Vera kot pot

Tako kot v drugih vzhodnih svetovnih nazorih je tudi v Svetem pismu pojem »religije« prikazan kot pot ali potovanje. Enoh je »hodil z Bogom tristo let« (1 Mz 5,22). Prerok Miha opisuje čas, ko bodo mnogi ljudje z vsega sveta rekli: »[Š]tevilna ljudstva bodo prišla in rekla: 'Pridite, pojdimo na Gospodovo goro, k hiši Jakobovega Boga. Poučil nas bo o svojih potih in hodili bomo po njegovih stezah. Kajti s Siona bo prišla postava in Gospodova beseda iz Jeruzalema.'« (Mih 4,2.5) Bog poziva svoje ljudstvo, naj zvesto hodi pred njim (1 Kr 3,14; 1 Kr 9,4; Prg 10,9; Zah 3,7), in ko skrenejo s poti, jih Bog pokliče nazaj: »Ustavite se na poteh in se razglejte, vprašajte po stezah starodavnih časov, kje je pot k dobremu, in hodite po njej: in našli boste počitek svojim dušam.« (Jer 6,16)

Mlado krščanstvo so sprva imenovali »pot« (Apd 9,2; Apd 19,9.23; Apd 22,4; Apd 24,14.22) ali »pot odrešenja« (Apd 16,17). Apolon je bil »poučen o Gospodovi poti« in je na njej prejel še več navodil (Apd 18,25.26). Tudi apostol Pavel povezuje vero s hojo in vztraja, naj »ne živite več, kakor živijo pogani, v ničevosti svojega uma« (Ef 4,17). Apostol Janez nas opominja, naj »hodimo« po poti Božjih zapovedi in v njegovi ljubezni (2 Jn 1,6).

Jezus je zase dejal: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače kot po meni.« (Jn 14,6) Mešanica »poti«, »resnice« in »življenja« predstavlja tri glavne stebre krščanske vere. Lahko se vprašamo, ali je krščanska vera pomembna. Ali ima pomen tudi danes? Ali drži, da je krščanska zgodovina polna odpadništva, zlorab, prevar in pokvarjenosti? Krščanstvo je velikokrat zavilo s Kristusove poti. A to ne pomeni, da naj ne bi stopali po poti pravičnosti. Jezus ostaja pot in obljublja nam, da je njegova pot resnica in da nas bo popeljal v življenje, večno življenje. Jezus ni zgolj pot; prav to je, kar pravi o sebi: »[D]obri pastir« (Jn 10,11). Kaj to pomeni? Jezus pojasni: »Poznam svoje in moje poznajo mene.« (Jn 10,14) Tudi te iz drugih čred (glej Jn 10,16). Še več. Jezus kot »dobri pastir da svoje življenje za ovce« (Jn 10,11; glej tudi Jn 10,15) in jim bo dal »večno življenje; nikoli se ne bodo pogubile in nihče jih ne bo iztrgal iz moje roke« (Jn 10,28). Zato je hoja za Kristusom po njegovi poti, poti njegove pravičnosti, edina in varna pot v življenje (Apd 4,12). Četudi je ozka, tudi če so na njej preizkušnje, je edina in najboljša pot v življenje. Naš Pastir nas bo popeljal tja.

Zahodni koncept in beseda »religija« izhaja iz latinske *re* (znova) + *ligare* (povezati, zvezati), znova povezati. Čeprav se je ta izraz razvil v zahodnem krščanskem okolju, je smiseln tudi s svetopisemskega vidika in ga je mogoče povezati s svetopisemskim pogledom na religijo kot na »pot« in »potovanje«. Ko je človeštvo stopilo na pot pogube, smo izgubili povezavo z Bogom. Religija je proces, v katerem se človek in Bog ponovno povežeta. Toda kako se ponovno povežemo z Bogom? Če je religija »pot« ali »potovanje«, potem ni brezčasen, nezgodovinski pojav kot v poganskih mitoloških ali filozofskih religijah. V svetopisemskem pogledu je religija (ali ponovna povezava človeštva z božanskostjo) prej proces v času in prostoru. Je osebno in zgodovinsko popotovanje tako za Boga kakor za nas. Bog pride k nam

in nas sreča, kjer smo – v zgodovini. Druga razlika med poganskimi in svetoписemskimi religijami je, da si morajo ljudje v poganskih religijah sami utirati pot, najti pot v svet bogov, kjer si zaslužijo njihovo naklonjenost, se povežejo z njimi ali pa jim ukradejo skrivnosti ali skrivnost večnega življenja. V svetoписemski religiji pa je obratno, sam Bog nam očisti stezo. Pride do nas, nas želi rešiti in odpeljati nazaj na pot življenja, nazaj k sebi. Pravzaprav sam postane Pot in Vodnik in Pastir. Z nami hodi po dolini, vodi nas po poti ponovne povezave z njim. To je Božja religija, religija milosti.

Uporaba

1. Razišči pot svojega življenja. Na kateri poti se nahajaš? Kako lahko zagotoviš, da si na poti pravičnosti, ki te bo pripeljala v večno življenje?

2. Si kdaj srečal ljudi na svoji poti? Si kdaj srečal ljudi na poti, ki vodi v nasprotno smer? Kako lahko drugim pomagaš izbrati Jezusovo pot, ki hkrati vodi k Jezusu?

3. Zaupamo lahko, da nas bo naš Pastir popeljal skozi življenjske stiske, saj je Pastir, preden nam je dovolil, da gremo skozi stiske, sam šel skoznje. Toda med njegovimi in našimi stiskami je bistvena razlika. Mnoge naše stiske si povzročimo sami ali nam jih povzročajo drugi ljudje ali pa so posledice greha na splošno. Pastirjeve stiske pa smo povzročili mi, On pa jih je požrtvovalno, nadomestno in odrešujoče prevzel nase. Kako ti razumevanje tega pomaga pri preživljanju trpljenja?

4. Spomni se dveh primerov stisk, ki si jih preživel pred kratkim. Prepoznavaj Božje vodstvo in skrb zase v teh izkušnjah.

2. PRIHODNJE PREIZKUŠNJE

Ključna besedila: 1 Pt 4,12-13; Jer 9,7-16; Rim 1,21-32; 2 Kor 12,7-12; 1 Pt 4,12-19; 1 Pt 5,8-11

Splošni pregled

Petra so njegovem življenju v zaporednih valovih prizadele različne preizkušnje. V hladnih nočeh, ko je ribaril za svojo družino, se je boril z resničnimi penečimi se valovi jezera. Ko je izdal svojega Gospoda, se je boril z valovi grenkega obžalovanja. Po oznanjevanju evangelija se je v zaporu boril z valovi negotovosti. Boril se je z valovi razočaranja, ko si je prizadeval ustanoviti mlado krščansko cerkev. Postal je tako rekoč učenec v šoli trpljenja, ki je sledil svojim preizkušnjam od vzroka do posledice in si tako omogočil rast na podlagi svojih izkušenj. Še posebej pa se je trudil razumeti vlogo, ki jo ima trpljenje tako v Božjem delu zveličanja in v njegovem osebnem upanju, in postati to, kar je zanj upal Bog. Ker je Peter postal izkušen v trpljenju in preizkušnjah, je najboljši učni primer v tem tednu. Lekcija tega tedna osvetli nekaj vrst stisk: stiske, ki jih povzroči Satan; stiske, ki jih povzroči naš greh; stiske, ki jih Bog uporabi, da prečisti naš značaj; in stiske zrelosti. Vsaka teh stisk ima svoj izvor (Satana, nas ali Boga) in merilo ravnanja in odziva.

Lekcija tega tedna osvetli dve glavni temi:

1. Trpljenje je navzoča resničnost v našem padlem svetu in kristjani se ga moramo naučiti prenašati in se iz njega učiti.

2. Kot oskrbniki svoje lastne duhovnosti se moramo naučiti razlikovati med različnimi vrstami preizkušenj in trpljenja. To nam bo pomagalo razumeti, kako opraviti s stiskami v svojem življenju in iz tega potegniti najboljše lekcije.

Razlaga

Trpljenje s Kristusom

V 1. Petrovem pismu 4,12.13 nas zanimata dve glavni temi. Prvič, kaj misli Peter, ko pravi, da ne smemo biti presenečeni, ko nas doletijo preizkušnje? Zlo in greh sta vsiljivca v Božjem ustvarjenem redu. Nista naravna za biološko ali moralno življenje, kot ga je prvotno ustvaril Bog. Ne smemo dovoliti, da bi se nanju navadili, niti ju ne smemo sprejeti kot del prvotnega Božjega sveta. Zlo in greh nista trajna. Prihaja čas, ko ju bo Bog odpravil.

Peter nam tukaj sporoča, da so v svetu po padcu v greh, zlo, trpljenje in smrt vseprisotni. Da bi preživeli, moramo sprejeti to novo realnost. Čeprav je začasna, je resnična. Četudi naj ne bi živeli v nenehnem strahu in se bali, da nas bo vsak trenutek zadelo zlo, moramo biti pripravljeni na to, kar nas lahko zadene kot posledica zla.

V tem kontekstu biti pripravljen pomeni: 1) se zavedati obsega velikega boja; 2) biti nenehno povezan z Bogom v molitvi in po njegovem razodetju samega sebe; 3) imeti duhovne prijatelje, ki nas bodo pripravljeni modro, sočutno in svetopisemsko potolažiti ter podpreti v času trpljenja.

Kaj misli Peter, ko nam govori, naj se veselimo, ko smo udeleženi v Kristusovem trpljenju? Peter kar nekajkrat omeni Kristusovo trpljenje v svojem prvem pismu. V prvem poglavju je prvi Kristusov prihod, kot ga je napovedal Sveti Duh, opisan kot Kristus namenjeno trpljenje (1 Pt 1,11). V drugem poglavju Peter pojasni, da je Jezus trpel po krivici, ker je trpeči Služabnik iz Iz 53 (1 Pt 2,21-25). V tretjem poglavju Peter poudari, da je Jezus »trpel zaradi grehov, in sicer enkrat za vselej, pravični za krivične, da bi vas pripeljal k Bogu« (1 Pt 3,18). V četrtem poglavju Peter doda, da je »Kristus trpel v mesu« (1 Pt 4,1) in v petem poglavju potrdi, da je bil sam priča »trpljenja Kristusa« (1 Pt 5,1).

Peter tudi vse naše trpljenje povezuje s Kristusovim.

V prvem poglavju Peter pove kristjanom, naj se veselijo v Kristusovem odrešenju četudi »morate zdaj nekaj časa trpeti v raznih preizkušnjah« (1 Pt 6,1). To trpljenje pa bo »vam v hvalo, slavo in čast, ko se bo razodel Jezus Kristus« (1 Pt 1,7).

V drugem poglavju Peter pojasni, da je pohvale vredno, če kdo trpi po krivici (1 Pt 2,19.20), kajti tudi sam Jezus je trpel po krivici (1 Pt 2,21-25).

V tretjem poglavju nadaljuje isto tematiko o trpljenju po krivici, ko pravi: »[T]udi če bi zaradi pravičnosti trpeli, blagor vam!« kajti »če že hoče Božja volja, je pač bolje, da trpite zaradi dobrih kakor zaradi zlih del« (1 Pt 3,14.17). Tako je, ker človeško gledano, ni bilo nič pravičnega v tem, da je pravični Jezus umrl za nepravične, vendar je prav to dejanje prineslo dobro in odrešitev za grešnike, Boga in vesolje. Enako velja za trpljenje nas, kristjanov; nič ni pravičnega v tem, da trpimo preganjanje zaradi tega, ker smo kristjani, ampak je takšno trpljenje lahko uporabljeno za dobro, saj bo vodilo k preoblikovanju našega značaja in k odrešitvi mnogih drugih ljudi, hkrati pa bo prineslo slavo Bogu (1 Pt 1,6.7).

V četrtem poglavju Peter razloži, kaj dobrega naredi trpljenje v nas in za nas: trpljenje nam pomaga disciplinirati naše telo in naše želje (1 Pt 4,1.2). Vendar takšna moralna disciplina ni zgolj naravna posledica trpljenja, ki ga povzročajo naša različna napačna dejanja (1 Pt 4,15). Naše trpljenje je učinkovito, ker smo »soudedeženi v Kristusovem trpljenju« (1 Pt 4,13), trpimo v skladu z Božjo voljo (1 Pt 4,19) »kot kristjani«, ki nosijo Božje ime (1 Pt 4,16).

V petem poglavju nas Peter spomni, da nismo sami, saj številni drugi bratje in sestre kristjani po vsem svetu »doživljajo enako trpljenje« (1 Pt 5,9). Imamo zagotovilo, da je z vidika Božje milosti in odrešenja to trpljenje le »kratko« (1 Pt 5,10).

Hudič razsvetljenstva (1 Pt 5,8-11)

Lik hudiča je bil za kristjane resničen vso zgodovino. Protestantski reformatorji so njegov obstoj dojemali kot resničen. Vendar so v času razsvetljenstva in po njem filozofi in teologi oblikovali svetovni nazor, ki je zavračal obstoj oseb ali pojavov, ki delujejo zunaj znanega sveta. Ta svetovni nazor je vplival na današnje liberalno krščanstvo, da zanika obstoj hudiča kot resnične osebe. Namesto tega ta skupina izjavlja, da je hudič zgolj mitični prikaz načela zla. Posledično zlo zdaj velja za posledico nevednosti ali pa je produkt dolgega, nasilnega evolucijskega procesa, iz katerega je izšla človeška rasa. Zlo je tako posledica materialnega, genetskega in socialnega determinizma. Četudi nekateri kristjani priznajo obstoj hudiča, bodo težka verjeli, da je zares tako hudoben in mogočen kot je opisan v Svetem pismu.

Kristjani, ki verjamemo Svetemu pismu, pa še kako verujemo, da je hudič resničen. Za Jezusa je bil Satan resnično bitje ne pa simbol kakšnega temnega vidika njegovega uma (glej na primer Mt 4,1-11). Tudi Pavel je videl kristjane kot te, ki se bojujejo zoper »duhovne vojske hudobnosti v nebeških prostorih« (Ef 6,12). V naši lekciji pa nas Peter opominja, naj se varujemo pred hudičevimi napadi (1 Pt 5,8). Kristjani pa se ne osredotočamo na hudiču, četudi je ta resničen. Da, moramo se zavedati njegovega obstoja in biti previdni, da se ne vdamo njegovim prevaram, a središče, bistvo in radost našega življenja morata biti Kristus in njegovo zveličanje.

Ellen G. White: Vloga trpljenja po padcu

»Življenje garanja, skrbi in trpljenja, ki je bilo odslej človekova usoda, je bilo dano iz ljubezni. Zaradi greha je bila potrebna disciplina, da bi ustavila popuščanje strasti in teku ter bi se razvile navade samonadzora. To je bil del velikega Božjega načrta za človekovo rešitev iz pogube in bede greha.« /Očaki in preroki, str. 34/

Uporaba

1. Kako lahko živimo osredotočeni na Kristusa, ko pa vemo, da je Satan resničen in dejaven na svetu?

2. Čeprav nas morda več ne preseneča dejstvo, da je trpljenje na svetu, pa nas vedno preseneti, ko nas preizkušnje prizadenejo osebno. Bistveno je, da smo pripravljene na srečanje s trpljenjem v osebni življenju in da se nanj odzovemo na krščanski način. Kristjani se zavedajo različnih vrst težav in jih jemljejo resno. Od njih se želijo naučiti pravega ravnanja. Velikokrat želi kristjan dobiti zagotovilo, da ni odgovoren za kakšno osebno krizo v življenju. V primeru bolezni bi se kristjan veliko bolje počutil, če bi vedel, da ni odgovoren za vzrok svoje bolezni, mar ne? Takšno zagotovilo je za kristjana, ki je v preizkušnji, zelo pomembno.

Hkrati se moramo zavedati, da če bolezen nastopi zaradi načina življenja, lahko na to izkušnjo upravičeno gledamo kot na posledico greha in jo moramo kot tako tudi obravnavati (1 Pt 4). Kakšne težave si prestal v zadnjem času? Česa si se naučil? Kako si jih premagal?

3. Osredotoči se na primer na preizkušnje zrelosti. Kako lahko prepoznaš te vrste težavo v svojem življenju? Kako trpljenje pomaga naši zrelosti?

3. KLETKA

Ključna besedila: 2 Mz 14; 2 Mz 15,22-27; 2 Mz 17,1-7; Prg 3; Lk 4,1-12; 1 Pt 1,6-9

Splošni pregled

Prejšnji teden smo proučevali različne vrste preizkušenj. Ta teden se bomo bolj osredotočili na preizkušnje zrelosti. Čeprav je res, da smo mnoge težave ustvarili sami, je Bog navsezadnje Vladar celotnega vesolja in zgodovine narodov in tudi posameznih življenj. Bog želi, da rastemo kot posamezniki, pa tudi kot družine, skupnosti in narodi. V kontekstu našega padca v greh, rast dobi dodatne razsežnosti.

Drži, Bog nas je odrešil po svoji milosti. Res je, opravičuje nas nadomestna žrtev Jezusa Kristusa in naše sprejemanje te žrtve po veri. A Božja milost ni ceneno popravilo, ki se ustavi na deklarativni ravni. Njegova milost je vzgojna in preobrazujoča. Življenje in zveličanje nista teoretični izkušnji. Rastemo zgolj, ko dejansko doživljamo Božjo brezpogojno ljubezen do nas, ko ga brez zadržkov ljubimo in živimo z njim ter mu dovolimo, da On živi v nas. In ker smo tako Bog kot mi vpleteni v vesoljni spopad, se zaobljubimo, da smo na Božji strani in širimo njegovo kraljestvo v odgovor na to, da nas je rešil kraljestva greha in Satana. Tako Bog postane Gospod nad vojskami, On, ki nas vodi v tej izkušnji, On, ki nas vodi v rast in preobrazbo.

Lekcija tega tedna osvetli dve temi:

1. Bog nas vodi skozi boj tega padlega sveta. To nas tolaži, hkrati pa nam daje moč in zaupanje v Boga.

2. Le ko nas Bog vodi skozi bitke našega življenja, rastemo in se preoblikujemo.

Razlaga

»Ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega.«

Maja in junija 2019 je papež Frančišek sprožil polemiko, ko je uradno podprl spremembo Gospodove molitve. Namesto »ne vpelji nas v skušnjava« bi se nova rimskokatoliška različica Gospodove molitve glasila »ne dovoli, da pademo v skušnjava«. Papežev glavni argument je bil, da je prevod »ne vpelji nas v skušnjava« napačen s teološkega in pastoralnega vidika, saj ta stavek kot skušnjavca označuje Boga in ne Satana. Oče, je zatrdil papež, ne bi vodil svojega sina v skušnjava, temveč bi mu pomagal vstati, ko pade. Zelo dobro se lahko poistovetimo s tem poskusom, da bi Bogu odvzeli statusa skušnjavca.

Toda spreminjanje besedila Gospodove molitve ni upravičeno. Tudi številne druge svetopisemske povedi povzročajo težave, podobno kot ta. Načela svetopisemske hermenevtike in zgodovina teologije nas učijo, da moramo poskušati razumeti besedilo in njegovo sporočilo,

ne pa spreminjati svetopisemskega besedila ali njegovega prevoda, da bi pomagali razrešiti njegove skrivnosti na način, ki se določeni kulturi ali osebi zdi primernejši.

Kratka študija Matejevega evangelija 6,13 in njegovih ključnih pojmov v neposrednem in širšem svetopisemskem kontekstu bo pomagala bolje razumeti to poved. V grški Novi zavezi je v Mateju 6,13 in Luku 11,4 uporabljena popolnoma enaka formulacija za izraz »ne vpelji nas v skušnjava«.

Tako je ta besedna zveza v večini prevodov pravilno prevedena. Namesto da poskušamo to vrstico preurediti ali na novo razlagati, moramo razumeti njen pomen. Ključni glagol »voditi« je v grščini aktivna aoristna oblika glagola *eispheró*, ki pomeni »nositi v notranjost«, »prinašati v«, »vpeljati« (glej Henry George Lindell in Robert Scott, *A Greek-English Lexicon*, str. 497). Tako tu ni napake, ni prostora za novo razlago: Jezus je hotel reči »ne vpelji nas« in ne »ne dovoli, da pademo«. V Mt 26,41 (glej tudi Mr 14,38; Lk 22,40.46) Jezus opisuje skušnjava kot nekaj, v kar lahko oseba »vstopi« ali »pade vanjo«.

Tisti, ki zagovarjajo spremembo besedila te povedi v Gospodovi molitvi, se osredotočajo na besedo *skušnjava* in sklepajo, da nas Bog ne more skušati, ker ne more biti vir skušnjave. Vendar ima grška beseda »skušnjava« (*peirasmos*) dva različna pomena. Prvi je »skušnjava« in je povezan z napeljevanjem ali zapeljevanjem v greh (glej npr. Mt 26,41; 1 Tim 6,9). V tem pomenu je res, da nas Bog ne vodi in ne more voditi v skušnjava, ker ni skušnjavec, kot to jasno ugotavlja Jakob 1,13.14. Drugi pomen skušnjave je »preizkus«, »preizkušnja«, »preizkusno obdobje« ali »test«. V Pismu Galačanom 4,14 piše, da je bila Pavlova bolezen preizkušnja za Galačane, v 1 Pt 4,12 pa Peter opozarja kristjane, naj se ne čudijo preizkušnjam, ki jih doletijo.

Morda Jakob poda najbolj eksplicitno razlago procesa skušnjave, zlasti ker v istem odlomku uporabi oba pomena skušnjave skupaj. Potrjuje, da se kristjani s preizkušnjami spopadajo z veseljem in zdržljivostjo (Jak 1,2.12) in ne smejo reči, da jih Bog skuša, saj Bog nikogar ne skuša (Jak 1,13). Nasprotno, vsak človek se oddalji od Boga, ko ga zapelje ali skuša njegova lastna želja (Jak 1,14). Tako v Novi zavezi skušnjava pomeni tako zapeljevanje v greh kot tudi preizkušnjo.

Kratko proučevanje nam pomaga bolje razumeti besedno zvezo »ne vpelji nas v skušnjava«. Bog ni skušnjavec, nas pa vodi skozi bitke, ki nas zadenejo. Njegovo vodstvo v teh preizkušnjah nam pomaga izkušati našo svobodo, rasti v ljubezni in predanosti njemu, ter v našem razumevanju njega in nas samih v kontekstu zgodovine velikega spopada. Šele ko dejansko doživimo preizkušnje, lahko resnično doživimo svobodo in rast. Bog nas je ustvaril, da bi živeli in uspevali v popolnem in srečnem svetu. Ustvaril pa je tudi drevo spoznanja dobrega in hudega, da bi imeli priložnost izbirati. Bog ni drevesa spoznanja ustvaril, da bi človeštvo skušal z grehom. Adamu in Evi je s tem dal možnost izraziti njuno svobodno voljo ter rasti v njuni ljubezni in zvestobi Bogu s poslušnostjo Božjim zapovedim. Bog je Izraelce pripeljal v slepo ulico ob Rdečem morju, a ne zato da bi jih zvalil v greh, temveč da bi jim pomagal rasti v njihovem zaupanju in ljubezni do njega v individualni in kolektivni duhovni disciplini.

Toda če nam življenjske težave v kontekstu velikega boja le pomagajo rasti, zakaj nas Jezus uči, naj prosimo Boga, naj nas ne vodi skozi te preizkušnje? Ta del Gospodove molitve nas uči vsaj dveh pomembnih vidikov krščanskega življenja. Prvič, ne glede na koristi trpljenja, trpljenje ni prijetna izkušnja, saj nas Bog ni ustvaril, da bi trpeli. Jezus sam, ki je prišel, da bi prevzel naše trpljenje in smrt, je molil v uri svoje največje stiske: »Aba, Oče, tebi je vse mogoče! Daj, da gre ta kelih mimo mene, vendar ne, kar jaz hočem, ampak kar ti!« (Mr 14,36; glej tudi Mt 26,39; Lk 22,42). S tem ko je vključil »ne vpelji nas v skušnjava« v Gospodovo

molitev, nas Jezus uči, da svobodno povemo Očetu, kako zelo se želimo izogniti življenjskim preizkušnjam, četudi se včasih izkažejo za koristne. Z zgledom nas je učil, da naj bi se vedno ljubeče podredili Božji volji in vodstvu, saj On ve, kaj je najboljše za nas in za načrt zveličanja.

Drugič, »ne vpelji nas v skušnjava« je takoj in načrtno podano v paru z »reši nas hudega«. Ker je na tem z grehom omadeževanem svetu trpljenje neizogibno, želimo, da nas Bog popelje skozi vse naše preizkušnje; ne želimo pa, da bi nas premagalo Satanovo zapeljevanje. Gospodova molitev tukaj oznani samo bistvo evangelija milosti, saj nas uči, da kristjani nismo rešeni kot superjunaki z bojevanjem bitk življenja proti samemu hudiču. Bog je ta, ki nas reši pred zlobnim. Kako pa smo rešeni pred Satanom? V Mt 4,1 piše: »Tedaj je Duh odvedel Jezusa v puščavo, da bi ga hudič skušal.« Seveda razumemo, da Sveti Duh ni odpeljal Jezusa v puščavo, da bi Jezus tam grešil, marveč da bi razodel Jezusa kot Mesija, Zveličarja sveta, kot njega, ki je zmagal tam, kjer je Adam padel, kot njega, ki je premagal zlo in Satana (glej Mt 4,1-11; Mt 12,28; Mr 1,13; Jn 12,31; Jn 14,30; Heb 2,14-18; 1 Jn 3,8). Kadar se kristjani soočajo s preizkušnjami in hudičevim zapeljevanjem, jih reši Kristusova zmaga nad grehom in Satanom. Četudi torej trpljenje in preizkušnje niso prijetni in si jih seveda ne želimo, jih moramo za naše dobro prestati. Molimo, da bi nas Bog vodil, odete v Kristusovo zmago nad Satanom.

Predlog za spremembo besedila Gospodove molitve je zato ne le neupravičen in nesvetopisemski, marveč tudi površen, saj bi bila tako teološka in pastoralna vsebina te molitve osiromašena. Takšna revizija je nevarna tudi iz drugega razloga: vzpostavlja še en precedens spreminjanja Božje besede zaradi človeških in kulturnih vzgibov. Spreminjanje omenjenega besedila v Gospodovi molitvi bo povzročilo spreminjanje številnih drugih svetopisemskih besedil in pojmov. Besedilo je nujno pustiti takšno, kot je, in ga skušati razumeti, ne pa ga spreminjati, samo zato ker ne ustreza določeni teologiji ali praktični skrbi.

Händlova nova melodija

V tretjem desetletju osemnajstega stoletja se je George Frederic Händel (1685–1759) lahko štel za izkušenega skladatelja, ki je pisal različne glasbene zvrsti. Ker je pisal predvsem nereligiozno glasbo, so ga mnogi v anglikanski cerkvi obravnavali kot posvetnega skladatelja, kar je povzročilo napetosti s cerkvijo. Vendar je Händel vedno hrepenel po Bogu in odrešitvi. Aprila 1737 ga je zadela kap ali kakšna druga psihološka težava. Čeprav si je opomogel, se je kmalu znašel v finančni, odnosni in duhovni krizi. V sporu s cerkvijo, z mnogimi na dvoru in z drugimi glasbeniki je Händel mislil, da bo propadel. 8. aprila 1741 je imel po njegovem mnenju svoj zadnji koncert in v 56 letu se je umaknil iz javnega življenja.

Toda Händel je iskal novo pesem. In kmalu jo je našel. Prijatelj Charles Jennings je s Händlom delil libreto, ki se je osredotočal na Kristusovo življenje in je vseboval tri dele: (1) prerokbe o Mesijevem prihodu; (2) prvi Mesijev prihod in njegovo trpljenje ter (3) prihodnjo slavo njegovega drugega prihoda, konec greha in večno hvalnico Mesiju. Händel je ponovno odkril veličastno podobo Jezusa kot Mesija in Odrešenika ter se odločil, da mu bo posvetil oratorij. Povabilo iz Dublina, naj Händel ustvari nekaj za dobrodelni koncert, je bilo spodbuda in tako se je rodil Mesija, največji oratorij vseh časov.

Händla je pisanje novega dela tako prevzelo, da je vse tri dele na približno 260 straneh napisal v 24 dneh. V teh dneh Händel ni zapustil svojega stanovanja in se je komaj dotaknil hrane, ki mu je bila pripravljena. Včasih je med skladanjem hlipal ali jokal ob veličastnih svetopisemskih besedilih, ki jih je vključil, ali ob slavi, ki jo je videl v Jezusu, Mesiju. Ko je bila »nova pesem« Mesija predstavljena na dobrodelnem koncertu v Dublinu, je z njo zbral 400 funtov, kar je omogočilo osvoboditev iz zapora 142 moških, ki so bili zaprti zaradi dolgov.

Händel pa je bil osvobojen iz duhovne in večplastne preizkušnje, v kateri se je znašel, in skladba je od tedaj blagoslov številnim po vsem svetu. Händel je umrl na veliki petek, 14. aprila 1759, le osem dni po tem, ko je zadnjič izvedel svojo mojstrovino Mesija. Pokopali so ga v Westminsterški opatiji. Spomenik v opatiji v njegovo čast ga predstavlja, kako drži rokopis tretjega dela Mesije na mestu, kjer piše »A jaz vem, da živi moj Odrešenik.«

Navdihujoč vir za to neverjetno zgodbo lahko najdemo v knjigi Patricka Kavanaugha z naslovom *Spiritual Lives of the Great Composers*, (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996), str. 3–7. Morda svet ne bi nikoli užival v največjem oratoriju vseh časov, ko ne bi bilo globoke krize, ki jo je doživljal Händel. Prav Händlova ponižnost pred Bogom, njegovo iskanje Božjega odrešenja sredi tesnobe in njegov neomajni duh, da je rinil skozi preizkušnje, so mu pomagali, da je ponovno vstal in zapel novo pesem.

Uporaba

1. Janez Krstnik je bil zvesti Božji služabnik v edinstvenem zgodovinskem času. Prejel je privilegirano vabilo, da oznani Mesijev prihod in njegovo poslanstvo. Janez je živel strogo in kar se da duhovno in moralno neoporečno. Svoje poslanstvo je opravil brez oklevanja ali poskusa, da bi si pripisal kakršno koli zaslugo. Ko pa je Jezus začel svojo službo, se je Janez znašel v preizkušnji. Da, Janeza so zaprli, mu sodili in ga usmrtili, vendar se ni vdal zlu. Za predane preučevalce Svetega pisma se Janez izkaže kot zmagovalec kljub smrti in je zgled za vse nas. Postavi se v kožo Janeza Krstnika v zaporu. O čem bi razmišljal, ko bi čakal na razplet sodbe? Kako bi se počutil, ko bi ti bilo jasno, da te bo Herod usmrtil – v situaciji, v kateri Jezus ne naredi nobene poteze, da bi posredoval in te rešil?

2. Ali si v svojem življenju doživel izkušnjo slepe ulice, podobno tisti, ki so jo doživeli Izraelci ob Rdečem morju? Podeli izkušnjo z razredom. Katerih načel in strategij vere se spomniš, ki bi človeku pomagale uspešno krmariti skozi tovrstne izkušnje?

4. VIDETI ZLATARJEV OBRAZ

Ključna besedila: 1 Pt 1,6; 2 Mz 14; 2 Mz 15,22-27; 2 Mz 17,1-7; Prg 3; Lk 4,1-13; 1 Pt 1,6-9

Splošni pregled

Ta teden se v lekciji osredotočamo na preizkušnjo očiščenja. Za očiščevanje je potreben standard. V našem primeru je merilo Božja podoba v nas in podoba Jezusa Kristusa, ki je popoln odsev Božje podobe (Heb 1,3). Očiščenje zahteva tudi sredstvo očiščevanja, ki je v Svetem pismu pogosto opisano kot ogenj (1 Pt 1,7; Raz 3,18). Rezultat očiščevanja je naš značaj, ki ga predstavlja olje v svetilkah desetih devic v Jezusovi priliki (Mt 25,1-13). Danielova knjiga opisuje značaj očiščenih kot značaj »modrih« v Božjih rečeh (Dan 1,19.20; Dan 2,47.48; Dan 3,26-30)

Lekcija tega tedna osvetli štiri pomembne teme:

1. Bistveno vlogo trpljenja v procesu oblikovanja in očiščevanja značaja.
2. Videli bomo, da je oblikovanje značaja obnova Božje podobe v ljudeh, saj jih je na začetku ustvaril Bog, izoblikoval pa je tudi naš značaj skladno s Kristusovo podobo.
3. Oblikovanje značaja vključuje temo vesoljnega boja. V tem spopadu med dobrim in zlom, Bogom in Satanom, doživljamo preizkušnjo zrelosti.

4. Očiščenja in zrelosti nikoli ne dosežejo posamezniki sami. Očiščenje in zrelost doseže posameznik v skupnosti.

Razlaga

Ellen White o preizkušnjah v trpljenju

Povezava med preizkušnjami in očiščenjem je zelo pomembna. Komentarji Ellen G. White o tej temi so razkrivajoči in pomembni. V eni svojih pomembnejših knjig navaja pismo Jana Husa prijatelju. V tem pismu Hus povezuje Jezusovo trpljenje z našim. V istem pismu Hus povezuje trpljenje z očiščenjem: »Jezus Kristus je trpel za svoje, ki jih je ljubil iz vsega srca. Mar nam ni zapustil zgled, da tudi mi sami potrpežljivo trpimo za lastno zveličanje? On je Bog, mi pa smo njegovo stvarstvo; On je Gospod, mi pa smo njegovi služabniki; On je gospodar sveta, mi pa smo nepomembni smrtniki – vendar je On trpel! Zakaj potem tudi mi ne bi trpeli, že zlasti, ker nas trpljenje očiščuje. Zatorej ljubljene, če bi ga moja smrt oslavila, molite, naj pride hitro, in naj me On usposobi stanovitno prenašati vse nadloge.« /Veliki boj, str. 70/

Drugod Ellen G. White piše v podobnem duhu: »Ne pritožujte se zaradi preizkušnje, ki vas doleti, ampak naj bodo vaše oči uprte v Kristusa, ki je svojo božanskost oblekel v človeškost, da bi lahko razumeli, kako zelo se zanima za nas, saj se je poistovetil s trpečim človeštvom. Okusil je čašo človeškega trpljenja, bil je stiskan z vsemi našimi stiskami, popoln se je izkazal v trpljenju, skušan je bil v vsem, kakor je skušano človeštvo, da bi lahko pomagal ljudem v skušnjavi. On pravi: 'Storil bom, da bo smrtnik dražji od zlata, človek dražji od ofirskega zlata.' Človeka bo naredil dragocenega tako, da bo ostal z njim, da mu bo dal Svetega Duha. Pravi: 'Če torej vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj bo nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo?'« /Ellen White, The Signs of Times, 5. marec 1896/

Verniku, ki ga je premagoval apetit, je napisala: »Večno nagrado, zaklad v nebesih, nesmrtno dediščino, krono slave, ki ne usahne, bi moral ceniti tako zelo, da bi z veseljem žrtvoval zadovoljitev izprijenega apetita, pa naj bodo posledice ali trpljenje še tako velike, da bi le očistil telo in duha.« /Ellen White v Testimonies for the Church, 2. zvezek, str. 99/

Bratu G. je Ellen White napisala pismo, v katerem je pojasnila povezavo med trpljenjem in očiščenjem med adventnim ljudstvom v pripravi na drugi Jezusov prihod: »Očiščenje Božjega ljudstva se ne more dokončati brez trpljenja. Bog dovoljuje ogenj preizkušenj, da bi odstranil odpadke, ločil ničvredno od dragocenega, da bi zasijala čista kovina. Pošilja nas iz enega ognja v drugega in preizkuša našo pravo vrednost. Če teh preizkušenj ne prenesemo, kaj bomo storili v času stiske? Če blaginja ali nesreča v naših srcih odkrijeta lažnost, ponos ali sebičnost, kaj bomo storili, ko bo Bog z ognjem preizkusil delo vsakega človeka in razkril skrivnosti vseh src? Resnična milost je pripravljena na preizkušnjo; če neradi dovolimo Gospodu, da nas preišče, je naše stanje resno. Bog je prečiščevalec in plemenitelj duš; v vročini peči se žindra za vedno loči od pravega srebra in zlata krščanskega značaja. Jezus spremlja preizkus. Ve, kaj je potrebno za prečiščenje dragocene kovine, da bo ta odsevala sijaj njegove božanske ljubezni.« /Testimonies for the Church, 4. zvezek, str. 85 in 86/

To temo nadaljuje na enako globok način: »Bog svoje ljudstvo vodi bližje k sebi s preizkušnjami, z izpostavljanjem njihovih šibkosti in nesposobnosti in s poučevanjem, naj se naslonijo nanj, ki je njihova edina pomoč in zaščita. Takrat je njegov cilj dosežen. Pripravljeni so, da jih uporabi v vsaki nuji, da zasedejo pomembne zaupne položaje in uresničijo velike načrte, za katere so jim bila dana pooblastila. Bog ljudi preizkusi; preizkuša jih na desni in levi

strani in tako jih vzgaja, usposablja, disciplinira. Jezus, naš Odrešenik, človekov predstavnik in vodja, je prestal to preizkušnjo. Pretrpel je več, kot bomo poklicani pretrpeti mi. Nosil je naše slabosti in je bil v vsem preizkušen kakor mi. Tako ni trpel zaradi sebe, temveč zaradi naših grehov; in zdaj, zanašajoč se na zasluge našega Zmagovalca, lahko v njegovem imenu postanemo zmagovalci.

Božje delo plemenitenja in prečiščevanja se mora nadaljevati, dokler se njegovi služabniki ne bodo tako ponižali, umrli sebi, da bo, ko bodo poklicani v dejavno službo, njihov pogled usmerjen le v njegovo slavo. Takrat bo sprejel njihova prizadevanja; ne bodo delovali nepremišljeno in iz vzgiba; ne bodo hiteli in ogrožali Gospodovega načrta, ker bi bili sužnji skušnjav in strasti ter privrženci svojega mesenega razmišljanja, ki ga podžiga Satan. O, kako strahovito je Božji načrt zaznamovan zaradi človekove sprevržene volje in neobvladljivega temperamenta! Koliko trpljenja si povzroči s tem, ko sledi svojim svojeglavim strastem! Bog ljudi vedno znova postavlja na tla in povečuje pritisk, dokler jih popolna ponižnost in preobrazba značaja ne uskladita s Kristusom in nebeškim duhom ter dokler ne postanejo zmagovalci nad seboj.« /Testimonies for the Church, 4. zvezek, str. 86/

Uporaba

1. Izvedeli smo, da smo očiščeni svojih grehov z Jezusovo nadomestno žrtvijo. Naučili pa smo se tudi, da nas trpljenje očiščuje. Ali sta ti dve zamisli v protislovju? Nikakor ne. Opravičeni smo po Božji milosti in z vero prejmemo njegovo odpuščanje grehov; tako smo dani na stran za Boga in živimo za Boga. Opravičenje in odpuščanje sta deklarativna in oboje je globoka duhovna izkušnja. Nato pa izkušnjo milosti nadaljujemo v okviru velikega boja, v katerem smo preizkušani in v katerem se izkažemo kot zvesti svojemu Gospodu in ljubeči. V tej izkušnji odkrijemo, da nam lahko velikokrat spodleti. Prav tako odkrijemo skrite lastnosti, ki jih je treba opustiti. Z Božjo milostjo jih očistimo. Očiščenje je resnična izkušnja, ki se zgodi resničnim ljudem v resnični zgodovini. Kako ti razumevanje tega pomaga pri izkušnji očiščevanja? Na kakšen način si osebno opazil, da Sveti Duh čisti tvoj značaj?

2. Kako doživljaš nenehno premišljevanje o Kristusovi podobi v svojem življenju? Kako si doživel preobrazbo svojega značaja in osebnosti skladno z njegovo podobo?

3. Kako doživljaš dozorevanje v svoji veri? Kako bi opisal to rast?

4. Kako je tvoja skupnost vere duhovno dozorela? Kako so drugi – znotraj in zunaj tvoje verske skupnosti – opazili isto rast? Opiši, kaj ste opazili ti in drugi verniki.

5. SKRAJNA VROČINA

Ključna besedila: Iz 53,10; 1 Mz 22; Job 1,6 do 2,10; Iz 43,1-7; Oz 2,1-12; 2 Ko 11,23-29.

Splošni pregled

Ta teden se v lekciji osredotočamo na več svetopisemskih primerov, ki nam pomagajo bolje razumeti »zakaj« trpljenje in »kako« premagati zlo in trpljenje. Primer Abrahamove pripravljenosti žrtvovati lastnega sina kot dokaz poslušnosti Bogu nas uči brezpogojnega zaupanja v Boga, tudi kadar Božji ukazi nimajo smisla. Ozejev boleč odnos z nezvesto ženo razkriva Božje trpljenje, ki ga povzroča naša nezvestoba, vidimo njegovo nenehno navzočnost v našem življenju in njegov trud, da bi obnovil odnose z odpadlim ljudstvom, ki je zatavalo.

Jobova odločna zvestoba Bogu, tudi ko ga njegova soproga vabi, naj prekolne Boga, nas uči, da izogibanje trpljenju in smrti ni naš življenjski cilj. Skupaj z Jobom nas Pavel uči, da sta ljubezen in zvestoba Bogu, njegovo kraljestvo in njegovo poslanstvo v svetu skrajno izpolnjujoča izkušnja v krščanskem življenju. Seveda obstajajo stvari, ki jih ne razumemo. A kristjan hodi skozi trpljenje in smrt oborožen s Pavlovim pogledom na boj: »Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni? Mar stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč?« (Rim 8,35)

Lekcija tega tedna osvetli dve izredno pomembni temi:

1. Prva nas bo popeljala v poglobljeno proučevanje pomembnih primerov trpljenja, ki nam bodo pomagali razumeti, zakaj Bog dopušča trpljenje v našem življenju.

2. Druga tema nas bo popeljala v živobarvne ilustracije iz življenja Abrahama in Izaka na gori Moriji ter kako sta oče in sin preživela njune stiske, se iz njih učila ter rasla.

Razlaga

Bog trpi z nami

V drugi polovici dvajsetega stoletja je procesna teologija predlagala novo teodicejo ali razlago o nastanku zla in njegovem obstoju v kraljestvu nadvse ljubečega, vsemogočnega in popolnoma pravičnega Boga. Teologi procesa (kot je John B. Cobb Jr.) si predstavljajo vesolje, v katerem živijo svobodna in samoustvarjajoča bitja, ki sodelujejo v nenehnem progresivnem procesu gradnje nenehno spreminjajočega se sveta. Ker pa ta bitja menijo, da je Božja moč omejena, sklepajo, da sta zlo in trpljenje nekako izšla iz tega zapletenega procesa gradnje. Edina dobra novica, ki nam jo lahko ponudi teologija procesa, je, da je Bog sočuten z nami in trpi skupaj z vesoljem. Zla ne more izkoreniniti, ker ne more posegati v našo svobodo, vendar si prizadeva prepričati vsa bitja celotnega vesolja, da bi delovala skladno z ravnovesjem harmonije, ustvarjalnosti in užitka.

Ta tema, da Bog trpi z nami, je bila uporabljena pogosto tudi zunaj krogov teologov procesa. Da, pojem Božjega trpljenja je bistvenega pomena za naše razumevanje evangelija, vendar ga je treba pravilno razumeti v luči svetopisemske resnice. Glavna nevarnost koncepta, da Bog trpi z nami, je v tem, da je postal teodiceja sama po sebi, ki izključuje druge pomembne vidike svetopisemske teodiceje.

Naj bodo te ideje še tako inovativne, procesna teologija in njena teodiceja nista združljivi s svetopisemskim razodetjem in ju kristjani, ki verujejo v Sveto pismo, ne morejo sprejeti. Da, v našem padlem svetu je trpljenje resnično in neizogibno. Drži, Bog trpi z nami. Toda ta resničnost ni konec zgodbe. Ena od številnih težav teologije procesa je njena domneva, da je zlo neločljivo povezano s stvarjenjem; teologija procesa je evolucijske narave. Nasprotno pa je svetopisemska razlaga takšna, da zlo ni »naravno«; ne sodi v prvotni red stvarstva ali narave. Zlo nasprotuje Božjemu značaju, njegovi ljubezni in pravičnosti. Bog je ustvaril popoln svet, popolno naravo, popolne živali in ljudi.

Dejstvo, da nas je Bog ustvaril svobodne, še ne pomeni, da je zlo nujno, zato so naslednje tri točke še posebej pomembne: 1. Zlo ima svoje korenine v svobodi in moralnem delovanju svobodnih bitij, kot so angeli in ljudje. 2. Zlo je vplivalo in vpliva na naravo, vendar ne izhaja iz narave. 3. Zlo ni večno ali so-večno z Bogom ali s stvarstvom (stvarstvo je bilo v začetku načrtovano in dejansko je bilo popolno in brez zla); zlo se je pojavilo zaradi zlorabe naše svobode, vendar ga bo pokončalo Božje ljubeče in mogočne posredovanje, ko bo vesolje očistil njegovega obstoja in grožnje.

Bog zaradi svoje ljubeče narave dejansko trpi z nami in z nami prenaša stiske, ki smo jih sami zadali sebi, naši naravi in vsemu njegovemu kraljestvu. Vendar Bog ne trpi nemočno, brez moči, kakor da ni nič mogoče storiti, ker bi bilo zlo del evolucijskega pojava in rasti vesolja. Ne! Bog je naredil in še vedno dela nekaj proti zlu. V Kristusu je nase prevzel končne posledice greha in se dejavno bori proti zlu. Vse svoje ljudstvo poziva, naj sprejme njegovo milost in se pripravi na vrnitev v njegovo kraljestvo, iz katerega bo za vedno izkoreninil zlo.

Žrtvovanje Izaka

Božji ukaz žrtvovati Izaka je bil edinstven in je imel več namenov. Po eni strani je bil Božji poziv Abrahamu preizkušnja ali test. Ellen G. White piše, da je na gori Moriji Bog preizkušal Abrahamovo zvestobo: »Nebeška bitja so bila priče prizoru, ko sta bili preizkušeni Abrahamova vera in Izakova pokornost. Preizkus je bil veliko težji od Adamovega. Sporazum o prepovedi, ki je bil naložen našim prvim staršem, ni zajemal trpljenja, ukaz Abrahamu pa je zahteval najbolj bolečo žrtev. Vsa nebesa so z občudovanjem in začudenjem opazovala Abrahamovo odločno poslušnost. Vsa nebesa so ploskala njegovi zvestobi. ...Božja zaveza, ki je bila Abrahamu potrjena s prisego pred razumnimi bitji drugih svetov, je pričala, da bo poslušnost nagrajena.« /Očaki in preroki, str. 108/

Po drugi strani pa je bil Božji ukaz več kot preizkus. Njegov prvotni namen je bil trojen: razodetje, prerokovanje in tipologija. Bog je Abrahama in vse človeštvo želel poučiti o Božji daritvi svojega Sina za nas (Jn 3,16). Ellen White poudarja to točko v svojih številnih spisih. V Jezusovem življenju pravi: »Abraham si je močno želel videti obljubljenega Zveličarja. ... In videl je Kristusa. ... Videl je njegov dan in se veselil. Dano mu je bilo videti božansko daritev za greh. Sam je doživel slikovit prikaz te daritve. Dobil je ukaz: 'Vzemi svojega sina, svojega edinca, ki ga ljubiš, Izaka, ... in ... ga daruj v žgalno daritev.' (1 Mz 22,2) Na daritveni oltar je položil sina obljube, sina, n akomer so sloveni vsi njegovi upi. Ko je ob oltarju čakal z dvignjenim nožem, da bi poslušal Boga, je zaslišal glas iz nebes: 'Ne izteguj svoje roke nad dečka in ne stori mu ničesar, kajti zdaj vem, da se bojiš Boga, saj mi nisi odrekel svojega sina, svojega edinca.' (1 Mz 22,12) Ta strašen preizkus je Abrahamu naložil zato, da bi lahko videl Kristusov dan in razumel veliko Božjo ljubezen do sveta, tako veliko, da je, da je izročil svojega edinorojenega Sina najsramotojši smrti, da bi svet rešil pred pogubo.« /Jezusovo življenje, str. 412/

Na drugem mestu Ellen White združi ta dva namena Božjega ukaza iz 1 Mz 22: »Bog je zapovedal Abrahamu zaklati sina, da bi to vtisnilo na njegov um resničnost evangelija in hkrati preizkusilo njegovo vero. Smrtni boj, ki ga je preživljal v temnih dnevih grozne preizkušnje, je bil dovoljen, da bi lahko iz lastne izkušnje razumel nekaj o velikosti daritve, ki jo bo neskončni Bog daroval za človekovo odrešitev. Noben drug preizkus ne bi Abrahamu prizadel toliko duševne muke kakor prav darovanje lastnega sina. Bog je prepustil svojega sina smrtnemu boju in sramotitvi. Angelom, ki so bili priče poniževanju in duševni tesnobi Božjega Sina, ni bilo dovoljeno posredovati, kakor so pri Izaku. Ni bilo glasu, ki bi zaklical: 'Dovolj je.' Da bi rešil padli rod, je Kralj slave daroval svoje življenje. Kateri močnejši dokaz bi lahko bil dan o Božjem neskončnem sočutju in ljubezni? 'On, ki lastnemu Sinu ni prizanesel, temveč ga je dal za nas vse, kako ne bo tudi z njim nam vsega podaril?' (Rim 8,32)« /Očaki in preroki, str. 107/

Če je bil glavni namen 1 Mz 22 del Božjega razodetja njegovega načrta odrešenja, je pomembno poudariti, da je bil Božji ukaz Abrahamu enkrat, edinstven in preroški dogodek v zgodovini sveta. S to edinstveno Abrahamovo izkušnjo je Bog učinkovito posredoval svoj načrt odrešenja človeštva z nadomestno žrtvijo Jezusa Kristusa. Zato nihče drug v zgodovini

človeštva ni nikoli prejel in tudi nikoli več ne bo prejel ukaza o žrtvovanju drugega človeškega bitja. Celó v Abrahamovem primeru je bil Izak kot žrtev takoj nadomeščen z žrtvovanjem živali. Zaradi tega Abrahamove izkušnje ne moremo upravičeno povezovati s starodavno prakso žrtvovanja otrok ali s kakršno koli starodavno ali sodobno zlorabo otrok.

Pomemben vidik te izkušnje je tudi Izakovo sodelovanje in odziv na to izkušnjo. Medtem ko se osredotočamo na Abrahamovo tesnobo in trpljenje, moramo poudariti, da je bila ta izkušnja tudi Izakova preizkušnja in da je njegov odziv neprecenljiv. Dejansko bi se lahko odzval na več načinov: lahko bi na primer očeta označil za norega starca ali pa bi pobegnil. Vendar Izak tega ni storil. Zaradi vzgoje v zvestobi ter zaupanju v Boga in očeta je Izak popoln zgled za kristjane, ki prestajajo preizkušnje. Ellen G. White to poudarja v barviti pripovedi o tem prizoru:

»Abraham . . . v poslušnosti božanski zapovedi . . . nadaljuje svojo pot z Izakom ob sebi. Pred seboj vidi goro, za katero mu je Bog rekel, da mu jo bo pokazal kot to, na kateri bo žrtvoval. Sname les z rame svojega služabnika in ga položi na Izaka, njega, ki bo žrtvovan. S trdnostjo in mučno strogostjo si opasuje dušo, pripravljen na delo, ki ga od njega zahteva Bog. S strtim srcem in tresočo roko vzame ogenj, medtem ko Izak vpraša: Oče, tukaj sta ogenj in drva, kje pa je daritev? Ampak, oh, Abraham mu zdaj ne more povedati! Oče in sin postavljata oltar in nastopi strašen trenutek, ko mora Abraham Izaku oznaniti to, kar je stiskalo njegovo dušo na vsej dolgi poti; da je Izak sam žrtev. Izak ni deček, ampak odrasel mladenič. Če bi se odločil, bi lahko zavrnil očetov načrt, če bi se tako odločil. Očeta ne obtožuje norosti niti si ne prizadeva spremeniti njegovega namena. Podredi se. Verjame v očetovo ljubezen in v to, da ne bi žrtvoval svojega edinega sina, če mu Bog tega ne bi naročil.« /Sons and Daughters of God, str. 205/

Uporaba

1. Obnovi tri načela iz zgodbe o Abrahamu in Izaku, ki ti kažejo, kako premagati preizkušnje.
2. Kako sta se na svoje trpljenje odzvala Job in Ozea? Česa nas njuni odzivi naučijo o tem, kako premagati preizkušnjo?

6. BOJEVATI SE NA VSO MOČ

Ključna besedila: Kol 1,29; 1 Mz 32; Mt 5,29; Jn 16,5-15; Kol 1,28.29; 1 Pt 1,13

Splošni pregled

Ta lekcija se osredotoča na več bistvenih elementov, ki nam pomagajo zgraditi trojno strategijo za premagovanje preizkušenj. Prvič, pod vodstvom Svetega Duha moramo gojiti razumevanje resnice o Bogu, zlu in nas samih v neposrednem kontekstu našega življenja in v širšem kontekstu velikega boja. Čeprav je res, da samo razumevanje našega položaja ni dovolj, je to razumevanje ključna temeljna stopnica, na kateri slonijo drugi elementi za oblikovanje pravilnega odziva na preizkušnjo. Vedeti moramo, zakaj se stvari dogajajo, in odgovoriti na vprašanje: Na čigavo stran se bomo postavili in zakaj?

Drugič, razumeti moramo naravo naše od Boga dane svobodne volje. Da, res je, da je Bog suveren in nam nudi zveličanje ter vse dobre stvari za življenje in blaginjo. Vendar nas je ustvaril z resnično svobodo, brez katere ne bi bili enaki. Zato nas Bog opolnomoči in vabi, da

uveljavljamo svojo svobodno voljo ter sodelujemo z njim pri velikem delu odrešenja in razvoju njegovega kraljestva.

Tretjič, to sodelovanje od nas zahteva radikalno predanost in vztrajnost. Ne moremo sodelovati z dvema različnima kraljema, ki se med seboj vojskujeta. Poznati moramo resnico, izbrati pravičnega in ljubečega nebeškega Kralja, uskladiti svoje življenje z njegovimi načeli in se popolnoma posvetiti njegovemu kraljestvu ne glede na vse. Ta načela nam bodo dala vso vedno obnovljivo energijo za boj in zmago nad preizkušnjami v tem življenju.

Lekcija tega tedna osvetli tri glavne teme:

1. vlogo resnice v premagovanju preizkušenj,
2. vlogo naše svobodne volje v premagovanju preizkušenj,
3. vlogo predanosti in vztrajnosti v premagovanju preizkušenj.

Razlaga

Avguštin in Pelagij o svobodni volji in njeni moči

Mnogi kristjani težko razumejo, kako je naša svobodna volja povezana s pojavom zla in trpljenjem in tudi z zveličanjem. Nekateri se uvrščajo v eno od dveh skrajnosti, kot kaže ostra razprava, ki se je odvijala v 5. stoletju med britanskim asketom Pelagijem, ki se je naselil v Rimu (ok. 355–420), in Avguštinom (354–430), škofom v Hiponu v severni Afriki. Razpravljala sta o vprašanju svobodne volje in odrešenja. Ko je Pelagij prišel v Rim ter videl duhovno in moralno ohlapnost kristjanov v prestolnici zahodno rimskega cesarstva, je ugotovil, da je težava zakoreninjena v Avguštinovem nauku o izvirnem grehu in milosti.

Tako se je Pelagij odločil soočiti se s škofom iz Hipona (današnji severovzhodni del Alžirije). Avguštin je učil, da je Bog ljubezen, bistvo ljubezni pa je svoboda (ni ljubezni brez svobode). Poleg tega je Avguštin trdil, da je Bog ustvaril popolno in dobro vesolje. Prav tako je ustvaril ljudi po svoji podobi, kar pomeni, da so bili ljudje ustvarjeni popolni, dobri, ljubeči in svobodni. Po Avguštinu sta Adam in Eva zlorabila svobodo in grešila, ustvarila sta izvorni greh. Posledično sta bila prekrita s krivdo, njuna narava se je iz popolne spremenila v grešno in izgubila sta svojo svobodo. Še vedno sta lahko zaznavala dobro ali popolno, vendar nista mogla tega živeti.

Avguštin je menil, da je greh več kot le posamezno dejanje ali napaka; gre za stanje človekovega obstoja, ločeno od Boga in proti njemu. Izvirni greh je vključeval krivdo in nagnjenost k zlu. Po padcu so vsi ljudje grešni, je menil Avguštin, saj smo se rodili z Adamovo krivdo in z grešno naravo, ki zaslužnjuje našo voljo in življenje. Zato Avguštin meni, da se ne moremo odrešiti zgolj z odločitvijo, da bomo delali dobro, ker *smo* grešni; ne moremo se odrešiti zgolj s tem, da dobimo navodilo ali spodbudo ali sledimo zgledu, ker ne moremo odpraviti Adamove krivde. Prav tako nimamo moči, da bi premagali svoje grešno stanje in delali dobro, je še trdil Avguštin. Po njegovem mnenju je edini način, da bi se rešili, če bi lahko umrli grešni naravi in vstali v drugo naravo. Toda po Avguštinovem mnenju sami od sebe ne moremo storiti niti tega. Reši nas lahko edino Božja milost. Avguštin je pojasnil, da Bog v svoji milosti izvaja svojo suvereno voljo in se odloči, da nas sam reši: S svojo milostjo in zakramentom krsta nam odstrani Adamovo in našo krivdo, našo grešno naravo pa pokori po Svetem Duhu, ki prebiva v nas in v nas obnavlja novo duhovno naravo ter nam daje moč, da živimo pravično življenje. Zato je Avguštin uvedel pojem božanske predestinacije: ker smo po padcu zaslužnjeni z grehom, sami od sebe se ne moremo spokoriti; zato Bog nekatere izmed nas določi za odrešenje in druge za pogubo.

Pelagij je menil, da Avguštinovo stališče vodi v duhovno popustljivost, saj naj bi kristjani sedaj za svoj moralni propad krivili izvorni greh in se izogibali osebni odgovornosti za greh in zlo. Zato je Pelagij predlagal drugačno perspektivo. Tako kot Avguštín je tudi Pelagij verjel, da je Bog ustvaril popolno vesolje in ljudi kot svobodna bitja. Zlo se je pojavilo, ko se je Adam svobodno odločil za greh. Vendar je Pelagij zavrnil Avguštinovo idejo, da ljudje od Adama podedujejo grešno naravo in krivdo. Po Pelagiju je Adamov greh prizadel samo njega, ne pa tudi njegovih otrok. Pelagij je menil, da sta se nedolžnost in svobodna volja Adamovih potomcev v celoti ohranili, zato se vsak otrok, ki se rodi na svet, rodi s popolno naravo in popolnoma delujočo svobodno voljo.

Poleg tega je Pelagij trdil, da vsi ljudje grešijo, ne ker se rodijo z Adamovo krivdo in grešno naravo, ampak ker se vsi rodimo in živimo v pokvarjenem družbenem okolju ter izvajamo svojo voljo in se odločimo za greh. Po Pelagiju človek ni kriv zaradi krivde, ki jo je podedoval od Adama, ampak zaradi lastne odločitve za greh. Pelagij je trdil, da nas ima Bog zato za odgovorne za naše grehe, ker smo resnično svobodni. Bog nas poziva k pravičnemu življenju, ker ve, da to zmoremo. Jezus je živel popolno življenje in nam pokazal, da je to mogoče. Da, živimo po Božji milosti, toda po Pelagijevem mnenju je bila božanska milost v tem, da nas je Bog ustvaril s svobodno voljo, nam dal svojo postavo in navodila za dobro in popolno življenje ter nam dal za zgled Jezusa. Še več – Bog nam v Jezusu nudi odpuščanje za primer, da pademo in se odločimo grešiti, ter nam ponuja vodstvo Svetega Duha na našem duhovnem potovanju. Še več lahko o razpravi med Avguštínom in Pelagijem prebereš na primer v knjigi *Christian Theology: An Introduction*, 5. izdaja pisca Alisterja E. GcGratha, str. 18–20.

Oba kandidata sta bila nedvomno iskrena in oba sta izpostavila dobre točke. Vendar pa sta tudi oba zašla v skrajnosti. Avguštín je zašel v predestinacijo in zakramentalizem (Božja milost prihaja k nam po zakramentih). Pelagij je zašel v površno obravnavo greha in zveličanje z deli. Resnica je v Svetem pismu! Sveto pismo predstavlja Boga kot ljubezen (Jn 3,16; 1 Jn 4,8.16). Adama in Evo je ustvaril nedolžna (1 Mz 1,31; 2 Mz 2,25; Raz 7,29) in s svobodno izbiro (1 Mz 2,15-17). Vendar sta se naša starša odločila za greh (1 Mz 3,6).

Sveto pismo jasno pove, da greh ni preprosto preteklo dejanje Adama in Eve. Nasprotno, poročilo o padcu v 1. Mojzesovi knjigi opisuje takojšnje in globoke spremembe v njuni naravi, odnosih, okolju, načinu življenja in potomcih (1 Mz 3,7-24; 1 Mz 4,1-16). Apostol Pavel določa, da sta z Adamom greh in smrt »vstopila« (vdrla) v svet v prostoru in času (Rim 5,12-14). Greh je človeštvu prinesel trpljenje, smrt in obsodbo za vse ljudi (Rim 5,16-18). Zaradi Adamovega prestopka so vsi ljudje »postali grešniki« (Rim 5,19). Zato se vsi ljudje rodimo v greh in nihče ni pravičen (Rim 3,9-18.23; Ps 14,1-3; Ps 51,5). Zato Sveto pismo zavrača pelagianizem in predstavlja greh kot več kot zgolj posamezno človeško dejanje. Greh je opisan kot zunanja in notranja sila, ki zaslužnjuje in uničuje vse človeštvo v vseh njegovih vidikih. Ob teh mračnih obetih je Pavel obupano vzkliknil: »Jaz nesrečnik! Kdo me bo rešil telesa te smrti?« (Rim 7,24). Človeštvo samo po sebi ne more rešiti problema greha in zla. Edino upanje za grešno človeštvo je v žrtveni in preobrazbeni službi Jezusa Kristusa (Rim 3,24.25; Rim 5,6-19; Rim 7,25) ter v obnovitveni in posredniški službi Svetega Duha, ki nam daje novo srce (Ezk 36,26.27; Janez 3,5-8; Rim 8,3-6.9-17).

Poleg tega Sveto pismo ne uči avguštinškega koncepta predestinacije in zakramentalizma. Drži, temelj svetopisemskega nauka o zveličanju je vedno Božja pobuda, posredovanje, rešitev (Kristusova žrtev) in moč za odrešenje (1 Mz 3,8.15; 2 Mz 20,2; Rim 5,6-8). Vendar pa Bog nekaterih ljudi ni vnaprej določil za odrešenje, drugih pa za pogubo. Nasprotno, Bog je ljudem vedno dajal svobodo izbire (Joz 24,15), posameznike in narode pa

ima odgovorne za njihovo sprejetje ali zavrnitev njegovega zveličanja (1 Mz 4,4-12; Gen 15,16). Zlato besedilo evangelija pravi, da je »Bog [...] namreč svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.« (Jn 3,16 CHR) Sveto pismo vztraja, da Bog želi in vabi vse, da se rešijo (Ezk 33; Jn 1,12.13; 1 Tim 2,4; 2 Pet 3,9; 1 Jn 2,2; Raz 22,17). In ko se ljudje odzovejo Božjemu povabilu, sodelujejo z Bogom v njegovem zveličanju (2 Pt 1,10; Jak 4,8; Raz 3,20). Sveto pismo prav tako zavrača vsako zakramentalno gledanje na božansko milost; nasprotno, Nova zaveza poudarja, da Bog vsem nam daje svojo milost zgolj – in neposredno – po Jezusu Kristusu (Apd 4,12; Heb 5,9; Heb 7,24.25; Heb 9 do 10).

Zgodovinsko gledano je večina kristjanov zavrnila Pelagija in sprejela Avguštinovo razumevanje, da se vsi ljudje rodijo z grešno naravo in da je greh za človeka nepremagljiva sila. Rimokatoličani so v svojo teologijo vključili Avguštinovo zamisel, da vsi ljudje podedujejo Adamovo krivdo in potrebo po zakramentih, vendar so zavrnilo njegove poglede na predestinacijo. V nasprotju s tem je protestantizem upravičeno zavrnil Avguštinovo zamisel, da podedujemo Adamovo krivdo in da Božja milost prihaja z zakramenti, vendar je velik del protestantizma napačno sprejel njegovo pojmovanje predestinacije. Po razsvetljenstvu so moderne in postmoderne družbe zavračale Avguštinove ideje in razmišljale bolj v skladu s Pelagijem. Da bi dosegli ljudi v teh družbah, moramo poudarjati svetopisemski nauk o svobodni volji in naši globoki odgovornosti za našo individualno in skupnostno zgodovino, hkrati pa deliti svetopisemski nauk o resnosti moči greha in našem edinem upanju na odrešitev v Jezusu Kristusu. Ta ilustracija nam pomaga razumeti, da je poznavanje resnice bistveno za razumevanje trpljenja in preizkušenj v našem življenju. Pomaga pa nam tudi razumeti našo lastno naravo in moč svobodne volje. Takšno razumevanje nam pomaga, da vedno iščemo in sprejemamo Božjo pomoč, vodstvo in moč za premagovanje naših preizkušenj.

Uporaba

1. *Duhovna disciplina in poceni milost.* Avguštin in Luter sta seveda učila o zveličanju po božanski predestinaciji kot praznovanju izjemne Božje milosti. Vendar je ta koncept nekatere kristjane privedel do misli, da če nas je Bog nepreklicno izvolil in rešil, v procesu zveličanja sploh ne sodelujemo in ne moremo sodelovati. To pojmovanje, imenovano tudi »poceni milost«, pri mnogih kristjanih povzroča pomanjkanje duhovne discipline. Če me je Bog nepreklicno izvolil, čemu bi molil? Čemu bi bral Sveto pismo? Čemu biti pozoren? Čemu sodelovati v življenju skupnosti vere? Čemu bi širil evangelij? Velika zgodovinska gibanja preporeda v protestantizmu, kot so pietizem Philippa Spenerja konec 17. stoletja v nemškem luteranskem okolju in številna gibanja velikih prebujenj v 18. in 19. stoletju v Severni Ameriki, so se na to nevarnost odzvala tako, da so predlagala premišljene programe duhovne discipline za družine in skupnosti. Preučite svoje osebno duhovno življenje, duhovno življenje svoje družine in duhovno življenje svoje skupnosti. Kakšno je stanje duhovne discipline v teh krogih? Kaj bi lahko pomembno in temeljito spremenili, da bi vzpostavili duhovno disciplino v skladu s svetopisemskimi napotki (glejte Kol 1,28.29; 1 Kor 9,23-27)? Načrtujte projekt za spodbujanje življenjskega sloga duhovne discipline v svojem osebem življenju in – če je potrebno in mogoče – v družini in skupnosti.

2. *Radikalna zavezanost.* Nekateri kristjani menijo, da je krščanstvo sinonim za odsotnost trpljenja in težav. Drugi kristjani dopuščajo določeno mero neprijetnosti. Toda koliko kristjanov je radikalno predanih Bogu, njegovemu klicu, da sledijo Kristusu, njegovemu kraljestvu in njegovemu poslanstvu v velikem boju med Bogom in Satanom, dobrim in zlom?

Zaradi vse večjega preganjanja sodobnih kristjanov v različnih delih sveta številni kristjani čutijo potrebo po boljši – pravzaprav radikalni – pripravljenosti na preizkušnje. Preučite svojo stopnjo predanosti Bogu in njegovemu kraljestvu. Oblikujte lestvico osebne predanosti. Na podlagi vaše lestvice ugotovite, kaj je za vas radikalna predanost? V kolikšni meri ste v svoji krščanski zavezanosti pripravljeni služiti Bogu ne glede na to, kaj bi od vas zahteval?

7. NEUNIČLJIVO UPANJE

Ključna besedila: Rim 5,5; Job 38–41; Iz 41,8-14; Jer 29,1-10; Hab 1,1-4; Heb 12,1-13.

Splošni pregled

Ker postmodernizem spodbuja dekonstrukcijo in dopolnjevanje konceptov in pogledov na svet, mnogi menijo, da je treba dopolniti tudi pojem in vir upanja za človeštvo. Kaj je upanje? Kaj je njegov vir ali temelj? V prejšnji lekciji smo se osredotočili na pomen resnice in razumevanja. Ta teden obravnavamo upanje z vidika svetopisemske resnice o Bogu, ki je vir resničnega upanja. V času stisk upanje, ki ga potrebujemo, ni naša želja, temveč trdno utemeljeno zaupanje v Božje obljube. Iz pričujoče študije je razvidnih več spoznanj. Prvič, Bog širi naše obzorje, da lahko sebe in svojo izkušnjo umestimo v širši prostor v okviru načrta zveličanja in preroških dogodkov. Ta resničnost se kaže v življenju Danijela, Habakuka in Joba. Drugič, Bog se nam predstavlja kot Stvarnik in Odrešenik, kot ta, ki nas ljubi in je ob nas. Tretjič, Bog nam razkriva svoje načrte z nami in za nas. Mi nismo nekakšni potrošni elementi v stiski. Smo nepogrešljivi del Božjega stvarstva, življenja in načrtov. Tudi če smo v stiski, Bog nikoli ne bo dovolil, da bi se izgubili. V Jn 10,10-15.28.29 nam Jezus z vso resnostjo pove, da smo njegove ovce, da je On naš pastir, da je njegov načrt dati nam večno življenje in da nas nihče nikoli ne bo iztrgal iz njegovih ali Očetovih rok. Da, Bog lahko dovoli, da gremo skozi različne stiske, vendar so te namenjene temu, da nam pomagajo rasti.

Lekcija tega tedna osvetli dve glavni temi:

1. Razumevanje širšega okvira načrta zveličanja in preroških dogodkov igra ključno vlogo pri gojenju upanja, ki nam pomaga premagovati življenjske preizkušnje.
2. Svetopisemski vir upanja je v razumevanju, kdo je Bog; da je z nami in da ima načrte z nami in za nas.

Razlaga

Upanje v Novi zavezi

Od prvih trenutkov krize greha na našem planetu je Bog vtikal upanje v samo tkivo naše zgodovine z obljubo, da nas bo rešil in obnovil v svoje kraljestvo. Kratko proučevanje upanja v Novi zavezi razkriva več pomembnih vidikov: 1. V Novi zavezi je apostol Pavel tisti, ki upanje obravnava bolj sistematično. V 1. pismu Korinčanom Pavel našteje tri glavne krščanske kreposti: vero, upanje in ljubezen (1 Kor 13,13). Drži, da ljubezen izbere kot »največjo« od teh treh, vendar drugod razloži, da tako vera kot ljubezen »izhajata iz ... upanja« (Kol 1,5). V opredelitvi upanja Pavel pravi, da je upanje »sidro duše«; je »zanesljivo in trdno«. Takšno upanje je zasidrano v Jezusu Kristusu v nebeškem svetišču (Heb 6:19).

Vera je prav tako opredeljena kot upanje (Heb 1,11). V Heb 11 je seznam junakov vere skozi stoletja. Vsi so prestali preizkušnje (Heb 11,33-38), vendar jim je skupna vera, opredeljena kot obljuba in upanje. Nihče od njih ni prejel končne izpolnitve Božje obljube (Heb 11,39), vendar so vsi gledali onkraj svojega časa v prihodnjo deželo, večno Božje kraljestvo (Heb 11,15.16).

Pavel obravnava vprašanje upanja v kontekstu trpljenja. S svojim trpljenjem se hvali, saj trpljenje obrodi vztrajnost, vztrajnost obrodi značaj, značaj pa upanje (Rim 5,4; glej tudi Rim 12,12). Pavel je bil sredi trpljenja in velikih stisk poln upanja (2 Kor 4,9). Ko smo disciplinirani, je pojasnil, ne smemo izgubiti upanja (Heb 12,5). Pavel vidi tudi celotno stvarstvo, ki se bori z »jalovostjo« v svoji lastni preizkušnji, a ne po lastni krivdi, ampak »zaradi njega, ki ga je podvrgel, v upanju« (Rim 8,20-24).

V Rim 8,18-27 Pavel obširno govori o upanju. Vendar začne s trpljenjem, ki ga trenutno preživljamo: »Mislil namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati s slavo, ki se bo razodela v nas.« (Rim 8,18) Pavel se ne ustavi pri našem človeškem trpljenju, ampak poudarja, da trpi vsa narava (Rim 8,19-22). Trpljenje je kompleksen paket. Nič v naravnem svetu ni izvzeto. Trpljenje zajema tudi celoto tega, kar nas dela človeške – telesne, moralne, čustvene in duhovne razsežnosti našega bitja (Rim 8,23).

Tako mora Božje odrešenje nujno obsegati tudi vse njegovo stvarstvo – naravo, telo, čustva in vse druge vidike človeškega bitja. Pavel poudarja, da je ta načrt obnove naše krščansko upanje, saj smo »v tem upanju rešeni«. Čeprav je ta obnovev gotova, še ni vidna, kar pomeni, da se v zgodovini še ni uresničila. Je nekaj, kar Bog obljublja; zato smo lahko prepričani, da se bo uresničila (Rim 8,24; glej tudi 1 Kor 9,10). Upanje se imenuje prav zato, ker ni uresničeno; še vedno je v prihodnosti in »pričakujemo to s potrpežljivostjo« (Rim 8,25).

Da, res trpimo, smo razočarani, čutimo pomanjkanje razumevanja, nismo zmožni pravilnega izražanja in molitve, vendar nam Sveti Duh pomaga s svojim posredovanjem pred Bogom (Rim 8,26-28). Na koncu je v vsej situaciji najpomembnejše, da zaupamo Bogu, da »njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu« (Rim 8,28). To je razlog, zakaj kristjani izvajajo »potrpežljivost upanja« (1 Tes 1,3).

Obsežnejše proučevanje Svetega pisma o upanju ponuja nekaj dodatnih točk: 1. Svetopisemsko upanje je zasidrano v Bogu in ne v nas samih (Ps 42,11; 2 Kor 1,9; 1 Tim 6,17). Vse tri osebe Božje trojice so vir upanja. Bog Oče nas je »ljubil in nam dal neminljivo tolažbo in dobro upanje« (2 Tes 2,16 CHR; glej tudi 1 Tim 4,10; Tit 1,2). Kristus Jezus in njegov evangelij milosti sta naše upanje (Ef 1,12; Kol 1,27; 1 Tim 1,1; 2 Tim 1,1). Sveti Duh prinaša in ohranja upanje v življenju vernikov (Rim 5,5; Rim 15,13; Gal 5,5). Brez Boga v življenju ni upanja, ni zaveze, zato smo odtujeni od Boga (Ef 2,12; 1 Tes 4,13); toda v Kristusu imamo vsi isto upanje, ki ga je Bog po evangeliju dal Izraelu (Ef 3,6; Kol 1,23). Apostol Peter nam pravi, da je Bog naš Oče, ki »nas je po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih prerodil za živo upanje« (1 Pt 1,3).

2. Vsebina svetopisemskega upanja je Božja obljuba, da nas bo po Jezusu Kristusu rešil greha, smrti in trpljenja. Matej citira Izaija, ki opisuje Jezusa kot upanje narodov (Iz 42,1-4; Mt 12,21). Jezus pravi, da je Abraham upal, da bo videl Mesijev dan (Jn 8,56). To je upanje na pravičnost po veri (Gal 5,5).

3. Božje upanje velja že za sedanje življenje. Naše upanje je usmerjeno v odrešitev po Jezusovi žrtvi na križu. To upanje nam v tem življenju nudi številne koristi, tako duhovne (kot je odnos z Bogom) kot psihološke (mir, optimizem itd.). »Z upanjem Božje slave« (Rim 5,2 CHR) je opravičenje grešnikov z milostjo po veri, po kateri nam Bog daje mir v Jezusu Kristusu (Rim 5,2.3). To upanje »ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu,

ki nam je bil dan« (Rim 5,5). To upanje torej ni lažno. Nasprotno, to upanje temelji na konkretnih Božjih dejanjih; to pomeni, da je ravno ob pravem času »Kristus umrl za brezbožne« (Rim 5,6). Tako je Jezus pokazal svojo ljubezen do nas (Rim 5,8), nas rešil naših grehov in nas spravil z Bogom (Rim 5,9-11).

4. Prvi Kristusov prihod in njegova žrtev na križu nista konec zgodbe o odrešenju. Apostol Pavel nam pravi: »Če samo zaradi tega življenja zaupamo v Kristusa, smo od vseh ljudi najbolj pomilovanja vredni.« (1 Kor 15,19) Iz tega razloga je naše upanje zasidrano v vstalem Gospodu Jezusu Kristusu, ki nas bo obudil v večno in veličastno življenje (Kol 1,5,27; Tit 1,2; 3,7; Heb 10,23; glej tudi 2 Kor 1,9; 1 Tim 4,8). Pavel je izjavil, da je bil preganjan zaradi upanja na vstajenje (Apd 23,6; Apd 24,15). Vstajenje ni bila Pavlova iznajdba, temveč je isto upanje, ki ga je Bog dal Izraelovim očetom (Apd 26,6; Apd 28,20). Po Pavlovih besedah je Abraham postal oče mnogih narodov, ker je »proti upanju veroval« (Rim 4,18) in zaupal v »Boga, ki oživlja mrtve in kliče v bivanje stvari, ki jih ni« (Rim 4,17). Upanje na vstajenje bo dopolnjeno ob Jezusovem drugem prihodu, ki je »blaženo upanje« kristjana (Tit 2,13).

5. Prav to upanje je tisto, ki je predstavljalo klic, identiteto, etos, življenje in poslanstvo izraelskega naroda (Apd 26,7). To upanje na odrešenje, ki nam ga Bog ponuja po Kristusu, je doseglo človeštvo po očakih, po Izraelu in pozneje po cerkvi (Rim 15,4; 1 Kor 1,7; Ef 2,12). Sodelujemo pri širjenju Božjega upanja vsem ljudem. Bog je Evi obljubil, da bo njeno potomstvo rešilo svet (1 Mz 3,15). Bog je obljubil Abrahamu, da bodo blagoslovi in zveličanje narodov prišli po njem; torej po njegovem potomstvu (1 Mz 12,3.7; 1 Mz 18,18; Rim 9,4; Gal 3,8.15.16). Bog je obljubil Davidu, da bo njegovo potomstvo za vedno zasedalo prestol (Rim 15,12; glej Iz 11,1.2; 2 Sam 22,51).

6. Pavel v svojem blagoslovu Božjemu ljudstvu med trpljenjem vzbudi upanje: »Bog upanja pa naj vas napolni z vsem veseljem in mirom v verovanju, da bi bili v moči Svetega Duha polni upanja.« (Rim 15,13; 2 Tes 2,16). Upanje je čelada v oklepu kristjana (1 Tes 5,8).

Uporaba

1. Daniel preživlja podobno »izkušnjo čakanja« kot Habakuk. Ob koncu svojega življenja Daniel pričakuje, da se bo končalo 70 let izgnanstva, ki ga je prerokoval Jeremija (Jer 25,11.12), in da se bo razodelo Božje odrešenje. Vendar Bog Danielu razkrije, da se bo zgodovina trpljenja in smrti podaljšala za dodatnih 70 tednov (490 let). Še več, to obdobje se bo nadaljevalo še dodatnih 1.810 let po dodatnih 70, skupaj torej 2.300 let! Nekaj kristjani ne marajo prerokb, ker jim »zatemnjujejo" obzorje« Morda se jim ni treba ves čas osredotočati na preroštvo. Toda v življenju pridejo trenutki in situacije, ko je potrebna širša slika, ne glede na to, kako boleč je lahko preroški odgovor. To širšo sliko prikazuje Božje razodetje po svojih prerokih. Brez takšnih prerokovanj, tudi apokaliptičnih, se bo Božje ljudstvo obupno trudilo ohraniti upanje, ko bo doživljalo vedno večje število globalnih in osebnih kriz. Kako vam širša slika preroškega razodetja pomaga zaupati Bogu in njegovi previdnosti pri premagovanju preizkušenj?

8. GLEDATI NEVIDNO

Ključna besedila: Heb 11,27; Iz 40,27-31; Jn 14,1-14; Rim 8,28-39; Ef 1,18-23.

Splošni pregled

Vera je še en treh stebrov teoloških kreposti iz Korinčanom 13,13. Tako kot upanje je tudi vera kompleksna resničnost in se nanaša na našo duhovno naravo in odnose. Apostol Pavel opredeljuje vero v povezavi z upanjem in nevidnim: »Je pa vera obstoj resničnosti, v katere upamo, zagotovilo stvari, ki jih ne vidimo.« (Heb 11,1) Ker je Bog neviden, se mu lahko približamo le po veri (Heb 11,6). Vendar pa, kot piše v Heb 11,1, to dejanje verovanja vanj ni človeška domišljija ali dejanje človeške samoprojekcije v absolutno. Nasprotno, naša vera raste iz dokazov Božjih obljub in izpolnjenih prerokb; dokazov o Božjem stvarjenju; dokazov o Božji previdnosti in skrbi za nas v naši osebni ali kolektivni zgodovini; dokazov o njegovi ljubezni do nas v utelešenju Sina, ko je Bog postal meso, hodil z nami in umrl namesto nas (Jn 1,1-3.14; Jn 3,16.36); in dokazov, da ima v Kristusovem vstajenju moč nad zlom, grehom, trpljenjem in smrtjo (Ef 1,18-21). Po teh dokazih svetopisemski vernik po veri »vidi« nevidno.

V lekciji tega tedna sta izpostavljeni dve glavni temi:

1. Dvom se pojavi, ko ne zaupamo Bogu, da je najboljša rešitev za naše težave.

2. Največji temelj naše vere je Kristus, njegovo utelešenje, žrtev za nas in vstajenje.

Jezus je Božji dokaz, da lahko On nosi naše grehe, trpljenje in smrt, da lahko mi premagamo svoje preizkušnje.

Razlaga

»Videti Boga«

Kaj mislimo kristjani, ko rečemo, da »vidimo« Boga? Odkar nas je greh ločil od Boga in nas popeljal v dolino trpljenja in smrti, hrepenimo po tem, da bi videli Boga. Toda kaj pomeni videti Boga v kontekstu greha? Ko se je Jakob zbudil iz sanj o lestvi, ki povezuje nebo in zemljo, je sklenil, da je videl Boga »iz oči v oči« (1 Mz 32,30). Tudi Mojzes je znan kot prerok, ki se je z Bogom pogovarjal »iz oči v oči« (2 Mz 33,11; 4 Mz 12,8; 5 Mz 34,10). Mojzes je izraelskemu ljudstvu celo rekel, da mu je Bog govoril »iz oči v oči« (5 Mz 5,4). Mojzes je Izrael tudi blagoslovil, tako da je Boga pozval, naj »zasije« in »obrne« svoje obličje nad narod in ga obdaruje z blagoslovi, zaščito, previdnostjo, mirom in milostjo (4 Mz 6,25-27). Ko Mojzes izrazi željo, da bi bolje spoznal Boga, mu Bog zagotovi, da bo Izraelce spremljala njegova »navzočnost« (2 Mz 33,14). Vendar si Mojzes želi srečanja bolj »iz oči v oči« in prosi Boga, naj mu pokaže svojo božansko slavo (2 Mz 33,18; glej tudi 2 Mz 3,6). Bog Mojzesu pojasni, da nihče ne more videti njegovega obličja in ostati živ (2 Mz 33,20; glej tudi Iz 6,5) in da ljudje lahko od Boga »vidijo« zgolj to, kar se kaže kot njegova slava: Njegovo ime, njegovo dobroto, sočutje in usmiljenje (2 Mz 33,19.21-23).

Podobno je David hrepenel po tem, da bi videl Božje obličje. Tako kot Job (13,24), ko je bil v stiski, je tudi David čutil, kakor da Bog skriva svoje obličje pred njim in svojim ljudstvom (Ps 13,1; Ps 27,9; Ps 30,7; Ps 44,24; Ps 69,17; Ps 88,14; Ps 102,2; Ps 143,7; glej tudi 3 Mz 20,3.6; 5 Mz 31,17.18). Toda David najde spodbudo v obljubi, da Bog ne skriva svojega obličja pred trpečimi pravičnimi (Ps 22,24; Ps 24,6). Tudi ko je v težavah ali trpi zaradi greha,

David polaga svoje upanje v Boga, ki ga bo rešil in bo Davidu spet razsvetlil svoje obličje (Ps 17,15; Ps 31,16; Ps 80,3; glej tudi Ps 51,9). Zato lahko David vedno poje: »Ker veliš: Išcite obličje moje! srce moje ti govori: Obličje tvoje bom iskal, Gospod'.« (Ps 27,8 CHR; glej tudi Ps 105,4; Ps 119,58.135)

David se kot vodja Božjega ljudstva zaveda, da bo Izrael blagoslovljen zgolj, če bo Bog razsvetlil svoje obličje proti njim (Ps 4,6). Očitno je, da David skupaj z Jakobom in Mojzesom dejanje gledanja Božjega obličja razume v prenesenem in ne dobesednem pomenu. Ta podoba kaže na Božjo navzočnost med njegovim ljudstvom po Svetem Duhu, na božansko odpuščanje, odrešenje, zagotovilo, skrb, previdnost, zaščito, blagoslove zdravja in miru, preroška razodetja ter Božje vodstvo njegovega ljudstva v njihovem obstoju in poslanstvu. Vsi ti pojmi in izkušnje utelešajo »videnje« Boga po veri!

Seveda ne moremo videti Boga v njegovi božanski naravi. Smo v veselju, Bog je z nami, vendar je tudi transcendenten ali zunaj naše resničnosti. Mi smo umrljivi, Bog je neskončen. Poleg tega smo mi grešni, Bog pa je svet. Zato preprosto ne moremo videti Boga, kakršen je v sebi. Lahko pa vidimo, kaj in kako se nam želi razodeti. To, kar nam razkriva, je njegova slava v veselju, ki je njegovo stvarstvo in področje njegovega kraljestva. Svojo ljubezen in skrb do nas razkriva s svojimi razodetji in previdnostjo. Zato apostol Pavel v Heb 11,1 in 6 sklene, da je v kontekstu greha vera »videti« dokazuje in preroška razodetja Božjega obstoja in navzočnosti z nami. Ljubezen je na primer materialno »nevidna«, vendar se vidi v osebi, ki nas ljubi.

Po drugi strani pa lahko Boga dobesedno »vidimo« v utelešenju našega Gospoda Jezusa Kristusa. Jezus, ki je Bog, je postal človek, da bi lahko prebival med nami, da bi lahko »videli« Božjo »slavo« ter njegovo »milost in resnico« (Jn 1,14; glej tudi Mt 1,23; Flp 2,6-9). Zaradi tega Janez pravi: »Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo na svoje oči videli, kar smo opazovali in so otipale naše roke, to vam oznanjamo: Besedo življenja. In življenje se je razodelo in videli smo ga. Pričujemo in oznanjamo vam večno življenje, tisto, ki je bilo pri Očetu in se nam je razodelo. Kar smo torej videli in slišali, oznanjamo tudi vam, da bi bili tudi vi v občestvu z nami – in mi smo v občestvu z Očetom in njegovim Sinom Jezusom Kristusom.« (1 Jn 1,1-3)

Apostol Janez je s svojim pričevanjem o tem, česar se je dotaknil, kar je videl in slišal, želel, da bi »sodelovali z njim« ali bili deležni njegove izkušnje z Besedo, ki je postala meso. To občestvo zbudi še en način, kako lahko »vidimo« Boga. V Psalmu 34 David pripoveduje o svojih strahovih, pri čemer razvija tudi svoje razumevanje, da »angel Gospodov utrjuje tabor okrog tistih, ki se ga bojijo, da jih rešuje« (Ps 34,7). Nato nas David poziva: »okusite in glejte, kako dober je Gospod« (Ps 34,8). Besedna prisposoda, ki jo označuje »okušanje« Boga, odraža intimen način spoznavanja Boga po osebni izkušnji. Medtem ko beremo Janezovo pričevanje o videti in slišati utelešenega Boga, moramo s posredovanjem Svetega Duha tudi sami »videti« v svoji krščanski izkušnji (Jn 14,16-18; Jn 16,14; Rim 8,2-17). Zato David sklene: »Blagor možu, ki se zateka k njemu.« (Ps 34,8); in Pavel sklene, da nas ne »stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč« ne »more ločiti od Kristusove ljubezni« (Rim 8,35).

Navsezadnje »videti« Boga v naši situaciji pomeni, da z Božjo besedo in delovanjem Svetega Duha v nas doživljamo Božjo previdnost, ljubezen in zagotovilo, da čutimo njegovo navzočnost z nami ter da imamo v srcu njegov mir in zagotovilo, da je z nami. Ta izkušnja je vera.

Kristusovo vstajenje; naše trpljenje in smrt

Vstajenje ima ključno vlogo v krščanski teodiceji ali razlagi izvora, obstoja in usode zla v Božjem vesolju. V zvezi s tem lahko izpostavimo tri točke:

1. Sveto pismo postavlja vstajenje v središče naše vere v Boga in upanja za prihodnost. Apostol Pavel ugotavlja, da »če samo zaradi tega življenja zaupamo v Kristusa, smo od vseh ljudi najbolj pomilovanja vredni« (1 Kor 15,19). Zla in smrti bo konec z vstajenjem tistih, ki zaupajo v Boga.

2. To obnovo zagotavlja Kristusovo vstajenje, ki dokazuje njegovo božanskost. Naše edino upanje za odrešenje je v Bogu, ki prevzame naš greh nase in nas s svojo močjo tudi obudi. Ko Kristus ne bi bil vstal od mrtvih, bi se izkazalo, da je zgolj človek, ki potrebuje odrešitev, mi pa bi ostali v svojih grehih, obsojeni na plačilo za greh, kar pomeni, smrt (1 Kor 15,12-17; Rim 6,23).

3. Božja obljuba o našem vstajenju je najboljši način, da pojasnimo, zakaj je Bog dovolil, da njegovo ljudstvo trpi in umre. Apostol Pavel potrjuje, da se je to zgodilo, »da ne bi več zaupali vase, ampak v Boga, ki obuja mrtve« (2 Kor 1,9). Bog si tako rekoč »lahko privoščiči«, da dovoli, da njegovo ljudstvo ali otroci trpijo in umrejo, saj jih je ustvaril in jih zato lahko ponovno ustvari ali oživi. Za tiste, ki zaupajo v Boga, bi bilo dejansko dovolj plemenito, če bi umrli zanj in za njegovo stvar tudi brez možnosti vstajenja. Toda takšen izid bi na koncu Bogu odvzel status in moč tistega, ki lahko ustvari življenje iz ničesar, s čimer bi postal še eno nemočno, sebično bitje v vesolju. Ljudje na njegovi strani bi umrli za nič, saj na koncu ne bi ničesar dokazali o Božjih trditvah. Ker pa ima Bog dokazano moč vstajenja, lahko dovoli, da njegovi ljudje umrejo.

Vendar ta argument velja le za Boga, saj je edini lastnik moči vstajenja. Ker nihče v vesolju razen Boga nima moči stvarjenja in vstajenja, nobeno drugo bitje na svetu ne more dovoliti, da ljudje umrejo, ali jih ubiti in biti opravičen za takšna grozljiva dejanja. Od tod tudi prepoved iz šeste zapovedi za človeški rod (2 Mz 20,13). Za dobro sintezo o pomenu vstajenja za krščansko vero glej Josh McDowell, *Support of Deity: The Resurrection-Hoax or History, The New Evidence That Demands a Verdict* (Nashville, TN: Nelson, 1999), poglavje 9, str. 203–284.

Uporaba

1. *Vrzite svoje skrbi na Boga.* Ko je apostol Peter učil vernike, naj svoje skrbi prenesejo na Boga (1 Pt 5,7), s tem ni želel podpreti duhovne lenobe ali neodgovornosti (2 Pt 1,5-7). Podobno je Jezus učil svoje učence, naj ne skrbijo, ampak naj zaupajo v Boga (Mt 6,25-33). Hkrati je Jezus kristjane učil, da morajo biti marljivi in odgovorni (Mt 24,45-51; Mt 25). Kako naj v svojem življenju pravilno razumemo te paradoksalne svetopisemske resnice? Kako lahko načela iz teh vrstic prenesemo na našo mladino?

2. Si v svojem življenju videl Boga? Kako je to okrepilo tvojo vero in zaupanje v Boga celo sredi preizkušenj?

9. ŽIVLJENJE SLAVLJENJA

Ključna besedila: Flp 4,4; Joz 5,13–6,20; 2 Krn 20,1-30; Ps 145; Apd 16,16-34; Flp 4,4-7.

Splošni pregled

»Ob rekah babilonskih, tam smo sedevali in jokali, spominjajoč se Siona. Na vrbe sredi one dežele smo obesili strune svoje. Kajti ondi so zahtevali od nas besede pesmi tisti, ki so nas odpeljali v sužnost, in naši mučitelji so hoteli veselost: Pojte nam katero pesmi sionskih! Kako naj bi peli pesem Gospodovo v tujev deželi?« (Ps 137,1-4 CHR) Zares, kako lahko pojemo in hvalimo Boga sredi trpljenja in smrti? To vprašanje uteleša enega največjih paradoksov krščanstva. In ponovno je za to nujno razumevanje vira radosti in hvale: to je sam Bog. Takšno razumevanje ne pomeni, da nas Bog sili ali programira, da mu pojemo hvalnice. Nasprotno, če bi bilo res, da nas Bog vnaprej pripravi, da ga hvalimo, bi svet to počel v en glas; pa več kot očitno ni tako.

Bog je vir hvale, ker je naš Stvarnik in Odrešenik, naš Kralj in Oče, naš Sodnik in Prijatelj. On je neverjeten! Eno temeljnih načel krščanskega življenja na tem svetu je, da je hvaljenje Boga v preizkušnji mogoče, če živimo neprekinjeno – in ne občasno – življenje hvale. Drugo načelo je, da hvaljenje Boga v kriznih časih izvira iz našega odnosa z Bogom, v katerem ga poznamo, ljubimo in mu zaupamo.

Lekcija tega tedna osvetli dve pomembni temi:

1. Veselje in hvala sta ukoreninjeni v našem globokem in smiselnem odnosu z Bogom, kot del našega življenja, kot način življenja.

2. Krščansko veselje in hvaljenje ne koristita le našemu zdravju in premagovanju preizkušenj, temveč ju Bog uporablja tudi pri reševanju drugih.

Razlaga

Radost v trpljenju

Horace Williams mlajši, avtor nagrajene knjige *Sprostite moč molitve v svojem življenju* (Unleash the Power of prayer in Your Life), prepozna osem ciljev, ki jih Bog doseže v našem življenju, ko uporabi naše trpljenje v našo korist. Po Williamsovih besedah Bog uporablja trpljenje, da »razkrije greh v našem življenju, razvija našo vero, uniči naš ponos, določi naše poti, prikaže milost, pokaže svojo ljubezen, poglobi našo predanost njemu, prinese upanje, tolažbo in veselje« (Horace Williams, Jr., *The Furnace of Affliction*: (Black Lillie Press, 2020), str. 11). Kako lahko zaradi Boga v trpljenju čutimo veselje? Williams pravi, da je »veselje več kot sreča, ki temelji na izidu ali okoliščinah. Veselje je nadnaravna radost zaradi Božjega načrta za naše življenje. Veselje je nekaj, kar nam Bog ponuja sredi naše bolečine in trpljenja. Izbrati si moramo življenje z veseljem. 'Jaz pa bom pel o moči tvoji in veselo pel o milosti tvoji, ker ti si mi bil grad visoki in pribežališče ob dnevi stiske.' (Ps 59,17)« /*The Furnace of Affliction*, str. 90/ Williams sklene, da »doživljanje radosti ne pomeni, da ne čutimo več bolečine. Nasprotno, pomeni, da me Bog vodi v kraj, kjer ga lahko vprašam: 'Kaj želiš, da vidim v tej stiski, Gospod?'« /*The Furnace of affliction*, str. 97/ To, kar Williams sam vidi v svojem trpljenju in ga osrečuje, je Božja navzočnost v sedanjosti in večno življenje v prihodnosti.

Polikarp slavi Boga na kolu

Rimski cesar Antonin Pij (138–161 n. št.) je nadaljeval politiko in prakso cesarja Trajana, ki je preganjal kristjane. Leta 155 po Kristusu je množica pripeljala skupino kristjanov k oblastem mesta Smirna v Mali Aziji, da bi jih obsodili in kaznovali. Ko kristjani niso hoteli priznati bogov cesarstva, so jih kaznovali s smrtjo. Kasneje je množica zahtevala, naj pred mesto privedejo Polikarpa, škofa cerkve v Smirni. Stari Polikarp, učenec in prijatelj apostola Janeza, je bil tudi splošno znan in vpliven krščanski voditelj v Aziji in širše. Ko so Polikarpa končno pripeljali v amfiteater, ga je prokonzul skušal prepričati, naj se odpove svoji veri in prekolne Kristusa.

Jezusov zvesti učenec mu je odgovoril: »Šestinosemdeset let sem mu služil in ni mi storil nič slabega. Kako naj prekolnem svojega kralja, ki me je rešil?« Ko ga je prokonzul obsodil na sežig na grmadi in so ga vojaki privezali na kol, je Polikarp molil in glasno hvalil Boga: »Gospod, Vladar, Bog ... Zahvaljujem se ti, da me imaš za vrednega tega trenutka, da bom skupaj s tvojimi mučenci deležen Kristusovega keliha. ... Za to ... te blagoslavljam in poveličujem. Amen.« (Justo L. González, *Zgodovina krščanstva*, zv. 1, Zgodnja Cerkev do začetka reformacije, popravljena in dopolnjena izdaja (New York: HarperCollins Publishers, 2010), str. 54.)

Polikarp je bil samo eden od tisočev kristjanov, ki so po zgledu svetopisemskih likov, kot sta David in Pavel, slavili Boga sredi preganjanja in življenjskih preizkušenj. Ti zgodnji kristjani so Boga hvalili iz plamenov, grmad, amfiteatrov, polnih zveri, s križev, zaporniških celic in mučilnic. Niso razmišljali o krivici, ki jim je bila storjena; niso izračunavali razmerja med stroški in koristmi svojega dejanja. Ljubili so Boga in mu zaupali ter se niso obotavljali sprejeti radikalne in dokončne zaveze svojemu Bogu. Umreti za svojega Gospoda se jim ni zdelo težko. Pravzaprav so imeli za privilegij, da lahko trpijo in umrejo za ljubljenega Zveličarja. Brez omahovanja so zaupali Bogu in njegovi obljubi o vstajenju ter menili, da je smrt zgolj trenutek na poti do srečanja z njihovim Gospodom v slavi. Ellen G. White piše o Davidovi izkušnji, ko se je soočal z uporom svojega sina Absaloma, ter opozarja na Davidovo navado, da se je v težkih trenutkih zatekal k petju in slavljenju Boga: »Kakšni so bili občutki očeta in kralja, ki so v tej strašni nevarnosti tako surovo ravnali z njim? Mogočnega junaka, vojščaka kralja, čigar beseda je bila zakon, je izdal sin, katerega je ljubil, mu popuščal in nespametno zaupal; zapustili in izdali so ga podložniki, ki so bili z njim povezani z najmočnejšimi vezmi časti in vdanosti – s kakšnimi besedami je David izlil občutke svojega srca? V uri najtemnejše preizkušnje je Davidovo srce vztrajalo pri Bogu, in je pel. ... (Ps 3,1 do 6,8)« /Očaki in preroki, str. 581/

V drugem poglavju knjige Veliki spopad med Kristusom in Satanom z naslovom Preganjanja v prvih stoletjih Ellen White opisuje, kako sta petje in slavljenje Boga kristjanom nudila najpristnejše in globoko veselje ter mir sredi najhujših stisk in preganjanja: »Mnogi so bili kot Božji služabniki v preteklosti 'mučeni in niso sprejeli oprostivte, da bi dosegli boljše vstajenje'. (Heb 11,35) Spominjali so se Jezusovih besed, da se morajo veseliti, kadar bodo zardi njega preganjani, kajti njihovo plačilo v nebesih bo veliko. Tako so namreč pred njimi preganjali tudi preroke. Veselili so se, da so bili vredni trpeti za Kristusa. Peli so pesmi zmage, ki so odmevale sredi prasketanja ognja. Ko so z vero gledali navzgor, so videli Kristusa in angele, da se nagibajo k njim in jih gledajo z najglobljim zanimanjem ter odobravajo njihovo zvestobo. Glas z Božjega prestola jim je govoril: 'Bodi zvest vse do smrti in dal ti bom venec življenja.' (Raz 2,10)« /Veliki spopad med Kristusom in Satanom, str. 31/

Pogoji za veselje v preizkušnjah

Hvaljenje Boga in veselje v njem v stiski sta mogoča le, če smo prepričani o dobroti in pravičnosti zadeve ali osebe, za katero se borimo. V našem primeru sta stvar in oseba ena sama. Veselje sredi preizkušenj in preigananj je mogoče, ko zaupamo Bogu, ko razumemo njega in njegove načrte, ko smo prepričani, da je Bog pravičen in dober ter da sta on in njegova stvar vredna naše popolne in skrajne predanosti. Tako veselje sredi preizkušenj izhaja iz spoznanja, (1) da je Bog resničen in da je dober; (2) da nas je ustvaril, da smo njegovi, da nas ljubi in da mu ljubezen vračamo; (3) da je veliki boj resničen, da gre za Satanov napad na Boga in na nas ter da je Bog na naši strani in mi na njegovi; (4) da nas je Bog odrešil oblasti greha in Satana ter da smo in bomo mi in Bog v Kristusu zmagovalci; in (5) da je Božja stvar ali poslanstvo prinašanja odrešitve vsemu svetu vredno vsega trpljenja, ki ga moramo prenašati, če je treba, tudi do smrti.

Uporaba

1. Preberi Hab 3,16.17 in razmisli, kako se lahko veseliš v svojem trpljenju. Kako lahko hvališ Boga v trenutkih trpljenja?

2. Glasba je močna motivacija za človeške dejavnosti kot so delo, telovadba in boj. Vojaške sile po vsem svetu imajo na primer svojo glasbo, ki dviguje moralo njihovih vojakov. Preuči glasbo, ki spodbuja tvoje duhovno življenje. Koliko veselja in miru doživljaš v svojem življenju slavljenja in petja Bogu?

3. Zavežite se, da se boste stare in nove pesmi naučili na pamet, da jih boste peli po spominu in z razumevanjem. Ko se znajdete v težki situaciji, zapojte pesem. Kako vam ta izkušnja pomaga, da postanete zmagovalec in/ali vam je opora?

10. KROTKOST MED PREIZKUŠNJAMI

Ključna besedila: Mt 5,5; 2 Mz 32,1-14; Ps 62,1-8; Ezk 24,15-27; Mt 5,43-48; 1 Pt 2,18-25

Splošni pregled

Svetopisemsko vero, tako v Stari kot v Novi zavezi, zaznamuje krotkost. Mojzes je znan po tem, da je bil najbolj krotek človek na svetu (4 Mz 12,3). David je izjavil, da bodo »krotki podedovali zemljo« (Ps 37,11). Preroki so napovedali, da bo Bog blagoslovil krotke (Iz 11,4; Iz 29,19; Iz 66,2; Zef 2,3; Zef 3,11.12). Bog sam je opisan kot krotek in spodbuja krotkost (Ps 25,9; Ps 45,4; Ps 147,6). Jezus je bil krotek (Mt 11,29; Mt 21,5; 2 Kor 10,1) in je krotkost postavil za temelj krščanstva (Mt 5,5). Apostoli so bili krotki (2 Kor 10,1) in so pozivali kristjane, naj bodo krotki (Gal 5,23; Ef 4,2; Kol 3,12; 1 Tim 6,11; 2 Tim 2,25; Tit 3,2; Jak 1,21; Jak 3,13; Jak 4,6; 1 Pt 3,14; 1 Pt 5,5). Medtem ko so imperiji in kraljestva na zemlji zgrajeni na vrednotah kot so drznost, moč in vojaško osvajanje, Božja religija gradi in osvaja s krotkostjo, ljubeznijo in milostjo. Vendar pa Božja krotkost ne pomeni, da je Bog nemočen. Nasprotno, krotkost je bistvena lastnost Božjega značaja in njegovega načina ravnanja z vesoljem in nami grešniki.

Lekcija tega tedna osvetli dve glavni temi:

1. Krotkost je bistvenega pomena za krščanstvo, vendar je prav tako pomembno pravilno razumevanje svetopisemske krotkosti in njeno udejanjanje v našem življenju. Svetopisemska krotkost ne izvira iz političnega obračunavanja, temveč je pristen pogled na svet skozi prizmo najosnovnejše Božje lastnosti – ljubezni.

2. Kristjani niso krotki sami po sebi. Njihov vir krotkosti je v njihovem ljubečem, milostnem troedinem Bogu: Očetu, Sinu in Odrešeniku, Jezusu Kristusu ter Svetem Duhu.

Razlaga

Ali je krotkost suženjska morala?

Enega najmočnejših napadov na krščanstvo in njegov koncept ponižnosti in krotkosti v sodobnem času je izvedel nemški eksistencialistični filozof Friedrich Nietzsche (1844–1900). Trpljenje je bilo sestavni del Nietzschejevega življenja, pa tudi bistveno področje zanimanja v njegovi filozofiji. V rani mladosti je izgubil očeta in številne druge družinske člane. Nietzsche se je vse življenje spopadal z izčrpavajočimi zdravstvenimi težavami, v zadnjih enajstih letih svojega življenja pa ga je duševna bolezen dokončno osamila. Med študijem klasičnih jezikov in filozofije se je Nietzsche posebej zanimal za starogrško kulturo in filozofijo. S tega vidika je sklepal, da je Evropa izgubila svojo antično moč. Krivec? Nič drugega kot krščanstvo! Nietzsche je menil, da je krščanstvo Evropo oropalo klasične grške in rimske kulture junaštva, moči in plemenitosti. Po Nietzscheju je moral Zahod, pravzaprav celotno človeštvo, odrešiti ta klasični pogled, če je želel preživeti in uspevati.

Po Nietzscheju obstajata dve vrsti morale: morala gospodarjev, plemičev ter ljudi z močno voljo in morala sužnjev ali šibkih ljudi. Morala gospodarjev določa svoje lastne vrednote, odloča o svojih dejanjih in jih ocenjuje skozi prizmo njihovih posledic, torej ali so koristne (dobre) ali škodljive (slabe). Tako avtonomija, moč, bogastvo, plemenitost, optimizem, živahnost in pogum veljajo za dobre, šibkost in krotkost pa za slabe. Nasprotno pa suženjska morala ne ustvarja vrednot ali dejanj, temveč se le odziva na vrednote ali dejanja, ki jih določa nadrejena morala, in jim nasprotuje. Medtem ko je morala gospodarjev osredotočena na delovanje, je morala sužnjev reakcionarna (ali, kot bi rekel Nietzsche, zamerljiva; medtem ko je morala gospodarjev zatiralska, je suženjska morala subverzivna in manipulativna; medtem ko je morala gospodarjev bolj individualistična, je suženjska morala bolj skupnostna.

Ker torej šibki ne morejo strmoglaviti močnih s silo samo, se zatečejo k reinterpretaciji in omalovaževanju vrednostnega sistema gospodarjev. Namesto da bi uživali v morali močnega, šibki svoj ponižujoč položaj projicirajo v absolutno in posplošujejo svoje vrednote. Po Nietzscheju je krščanstvo religija šibkih, morala sužnjev. Po njegovih besedah »se je krščanstvo postavilo na stran vsega šibkega, nizkega, neuspešnega; iz vsega, kar je v nasprotju z instinkti ohranjanja močnega življenja je naredilo ideal; pokvarilo je razum celo najbolj duhovnih narav, saj je ljudi učilo, da so najvišje duhovne vrednote grešne, zavajajoče, skušnjave. Najbolj žalosten primer – pokvarjenost Pascala, ki je verjel, da je njegov razum pokvarjen zaradi izvirnega greha, čeprav ga je pokvarilo le krščanstvo samo!« /Friedrich Nietzsche, *The Anti-Christ, Ecce Homo, Twilight of the Idols and Other Writings*, ed. Aaron Ridley and Judith Norman (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2005), str. 5/.

Za Nietzscheja je krščanstvo še en odziv revnih in šibkih, katerega namen je z manipulacijo strmoglaviti in nadzorovati močne. Kristjani so se sprijaznili s suženjsko usodo in nimajo volje, da bi postali gospodarji svoje usode. Zato hinavsko obsojajo kot grešno tisto, kar imajo močni ljudje, in povzdigujejo kot krepost tisto, česar kristjani ne morejo imeti, ter vsiljujejo svojo novo moralo vsem ljudem. Ker torej kristjani z drugimi sredstvi niso mogli

prevladati nad bogatimi in mogočnimi, so si izmislili način, kako nadzorovati močne s svojo moralo. V tej krščanski morali bi na primer kristjani svojo neizogibno šibkost in podrejenost drugim ljudem spremenili v krepost poslušnosti. Nezmožnost kristjanov, da bi se maščevali, pa bi kristjane spodbudila k iznajdbi kreposti odpuščanja. Podobno bi oblikovali tudi druge kreposti, kot so pobožnost, ljubezen, vzajemnost in enakost. Ne glede na to, kako plemenite se te vrline zdijo mnogim, je bila za Nietzscheja krščanska morala nesprejemljiva, nerazumna in odvrtna, saj so po njegovem mnenju kristjani te vrline uporabljali, da bi obrnili moralo močnega in plemenitega človeka tega sveta, ga zaslužnili in celo zatirali. Za Nietzscheja krščanska morala ljudi drži pod nadzorom, ohranja jih v pozabi, jih dela običajne, vsakdanje.

Nietzschejeva kritika krščanske morale in njenega temeljnega pojma krotkosti je očitno napačno razumevanje krščanstva. Krščanska krepost krotkosti ne izvira iz nemoči, temveč iz Božje moči, pravičnosti in ljubezni. Ko so Jezusa odpeljali na judovsko sodišče in ga je neki uradnik udaril, je Jezus zahteval odgovor za to krivično dejanje (Jn 18,23). Evangeliji so jasni, da je Jezus umrl na križu – ne ker ne bi mogel ubežati (Mt 26,53), temveč ker je prostovoljno in z ljubeznijo dal svoje življenje za naše odrešenje (Jn 10,17.18; Jn 18,4-11; Jn 19,11; Flp 2,6-9). Krščanska krotkost ni sad strahu, marveč ljubezni.

Pavel uči kristjane, naj živijo »v vsej ponižnosti, krotkosti in potrpežljivosti. V ljubezni prenašajte drug drugega« (Ef 4,2). Pavel razlaga, da se veselimo svojega trpljenja in vemo, da je »Božja ljubezen izlita v naša srca« (Rim 5,3.4). Pavel nadalje pojasnjuje, da nam je Bog izkazal svojo ljubezen, ko smo bili nemočni in uporni (Rim 5,6-8). Janez potrjuje to svetopisemsko resnico, ko pravi: »Mi ljubimo, ker nas je on prvi ljubil. (1 Jn 4,17-21 CHR)

Ko Pavel opisuje ljudi kot nemočne, ne omalovažuje človeštva, ampak opisuje resničnost človeškega stanja (glej tudi Rim 3,26; Rim 7). Sveto pismo človeške nemoči ne obravnava kot razredni boj, temveč vse ljudi prikazuje kot nemočne pred grehom in smrtjo. Prav tako svetopisemsko krščanstvo človeštva ne omalovažuje po krivem, da bi ga prevaralo in bi ljudje klicali k Bogu za milost. Sveto pismo realistično opisuje grešno stanje ljudi ter opisuje Boga, ki se je prostovoljno in ljubeče ponižal, da bi rešil domišljavo in uporno človeštvo (Jn 1,11.12; Jn 3,16).

Kot je nekdo rekel, je za krotkost potrebna moč! In potrebna je božanska moč, da ljubi grešne, arogantne, uporne ljudi! Morda je eden od najbolj nepozabnih primerov Jezusove krotkosti njegova molitev na križu za ljudi, ki so ga križali in se mu zdaj posmehujejo: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« (Lk 23,34; glej tudi Mt 12,15-20, Apd 8,32, 1 Pt 2,21-23). Krotkost spada med sadove Duha; z njo nam Bog daje moč, da premagujemo preizkušnje tega sveta.

Mojzesova krotkost in Božji srd

Kako je mogoče, da Mojzes, Božji služabnik, velja za najbolj krotkega človeka, ki je kdaj koli hodil po zemlji, medtem ko Sveto pismo hkrati prikazuje Boga kot polnega jeze? Razumeti moramo, da Božja jeza ni nasprotje krotkosti. Božja jeza je Božji odziv na greh in njegov odpor do njega. Toda Bog resnično ljubi grešnika. Če bi bil Bog aroganten, ne bi čakal približno 1600 let, da bi se ljudje, ki so živeli pred potopom, vrnili k njemu. Prav tako ne bi čakal več kot 400 let, da bi Kanaanci napolnili čašo svoje krivde. Prav tako ne bi čakal 1500 let, da bi mu bili Izraelci zvesti. Prav tako Bog ne bi čakal približno 2000 let, da bi kristjani izpolnili svoje poslanstvo. Aroganten Bog bi vsakega teh bitij takoj iztrebil. A Bog vsakega od njih nagovarja z ljubeznijo in upanjem ter jih poziva, naj obnovijo odnos z njim.

Uporaba

1. Naš Bog je popoln sogovornik. Ljudem odkrito in razumljivo pove, kaj mu je všeč in kaj ne. Tako nas Bog ne pušča v dvomih glede svojega občutja do greha: odklanja ga. Hkrati pa Bog ne ponižuje grešnika z namenom, da bi si ga podredil. Nasprotno, Bog govori o razmerah, ki so nastale zaradi greha, hkrati pa ponuja rešitve. Da, njegov odziv na greh je nedvoumen, vendar je prav tako nedvoumno tudi njegovo povabilo grešnikom, naj se spravijo z njim. Razmisli, kako si lahko krotek, hkrati pa obsojaš greh v svojem življenju in v življenju tvojih družinskih članov in članov širše skupnosti.

2. Razmislite o ideji, da je naše življenje gledališče za druge svetove, da si nas ogledujejo in se učijo. V sobotnošolskem razredu podelite svoje občutke ob tej zamisli. Kako se spremeni vaše življenje, ko ste zavedate te širše slike?

11. ČAKANJE V PREIZKUŠNJAH

Ključna besedila: Gal 5,22; 1 Sam 26; Ps 37,1-11; Rim 5,3-5; Rim 15,4.5.

Splošni pregled

Upanje in krotkost, ki sta bistveni orodji za premagovanje preizkušenj, sta defilirani s čakanjem. Vendar pa koncept svetopisemskega čakanja ne pomeni le čakanja, temveč čakanje s potrpežljivostjo. Ta potrpežljivost ni politična zvijača, ampak je del sada Duha. Božje ljudstvo potrpežljivo čaka v stiskah, ker je Bog sam potrpežljiv. Bog je potrpežljiv, ker je po značaju ljubeč in ker sam izbere najboljši trenutek za posredovanje. Ta najboljši trenutek pa Bog izbere tako, da ponudi čim več časa za odrešenje čim več ljudem. Ponovno poudarjam, da je čakanje mogoče le, če zaupamo tistemu, kogar čakamo.

Lekcija tega tedna osvetli dve pomembni temi:

1. Razumemo, da je potrpežljivo čakanje del sadov Duha in je nujno v premagovanju naših preizkušenj.

2. Potrpežljivo čakanje je mogoče, če poznamo tega, ki ga čakamo, in mu zaupamo.

Razlaga

Božje potrpljenje

Eden od svetopisemskih izrazov, ki opisuje Božjo potrpežljivost, je »počasen za jezo« (Neh 9,16.17; glej tudi 2 Mz 34,6; 4 Mz 14,18; Ps 103,8; Jon 4,2; Nah. 1,3). Ne spreglejte, da je v večini teh besedil izraz »počasen za jezo« postavljen v kontekst opisov drugih božanskih lastnosti, kot so: Bog je »bogat v ljubeznivosti«, »sočuten in usmiljen«, »milosten«. Poleg tega Sveto pismo predstavlja Boga kot tega, ki »prenaša« svoje ljudstvo (1 Mz 18,17-33; 4 Mz 14,27; 5 Mz 8,2; Neh 9,30.31; Ps 78,38; Iz 42,14; Ezk 20,17; Apd 13,18; 1 Pt 3,20) Hkrati je poudarjeno, da je Bog »bogat v dobroti in resnici« (2 Mz 34,6) in je avtor »čudovitih dejanj« (Neh 9,17). Sočasno pa »ne oprostí krivde« (4 Mz 14,18; glej tudi Nah 1,3; 1 Pt 3,20).

Zato je jasno, da Božje potrpežljivosti ne gre zamenjati z brezbriznostjo, nemočjo ali neodločnostjo. Prav tako Božja potrpežljivost ni krinka za izračunavanje najboljšega časa za maščevanje. Nasprotno, Bog je potrpežljiv, ker prekipeva od ljubezni do nas in želi rešiti čim več ljudi. Pavel nas retorično sprašuje: »Ali mar preziraš bogastvo njegove dobrote,

potrpežljivosti in prizanesljivosti, ne da bi vedel, da te Bog s svojo dobroto navaja k spreobrnjenju?» (Rim 2,4; glej tudi Rim 9,22-24). Tudi Peter izjavlja, da »potrpežljivost našega Gospoda cenite kot rešitev« (2 Pt 3,15), ker »Gospod ni počasen glede obljube, kakor nekateri mislijo, da je to počasnost. Ne, le potrpežljiv je z vami, ker noče, da bi se kdo pogubil, temveč da bi vsi dosegli spreobrnjenje« (2 Pt 3,9).

Naša potrpežljivost

Svetopisemska razlaga Božje potrpežljivosti bo v pomoč vsem kristjanom, še posebej pa nam, adventistom sedmega dne, da bomo razumeli zamudo drugega Jezusovega prihoda. Poleg tega nam bo pomagala ovrednotiti in razvijati lastno potrpežljivost. Kratko, neobsežno proučevanje Svetega pisma o potrpežljivosti pokaže več stvari: 1) Sveto pismo uči, da je potrpežljivost sestavni del krščanskega življenja in prihaja od Boga. Bog nas je oblekel v potrpežljivost skupaj z usmiljenjem, ponižnostjo in krotkostjo, ker je Kristus »vse in v vseh« (Kol 3,11) in ker nas je Bog »izvolil« (glej Kol 3,12). Jezus deluje v nas svojo potrpežljivost (1 Tim 1,16). Potrpežljivi smo zaradi »klica«, ki nam ga je Bog namenil (Ef 4,1.2; 2 Tim 4,2). Krščanska potrpežljivost je del sadov, ki jih obrodi Sveti Duh (Gal 5,22). Prihaja v paketu z drugimi krščanskimi krepostmi, kot so ljubezen, upanje in krotkost (Gal 5,22; Kol 3,12; Ef 4,1.2; 2 Tim 4,2). Ljubezen je potrpežljiva (1 Kor 13,4), upanje pa nam omogoča, da potrpežljivo čakamo (Rim 8,25). Potrpežljivost nas krepi z veseljem (Kol 1,11), potrpežljivost ustvarja značaj (Rim 5,3.4; Jak 1,3.4).

2) Potrpežljivost je ključna značilnost Božjega preostanka v zadnjem času: »Tu je stanovitnost svetih, ki se držijo Božjih zapovedi in vere v Jezusa.« (Raz 14,12; glej tudi Raz 13,10) Preostanek razume, da mora biti potrpežljiv do Gospodovega prihoda, enako kot je kmet potrpežljiv, dokler žetev ni pripravljena (Jak 5,7.8; glej tudi Lk 8,15; Heb 6,12; Heb 10,36; Raz 14,14-20). Opogumlja nas Božje naročilo Habakuku, da moramo vztrajati v čakanju, čeprav se včasih zdi, da so nekatere prerokbe o koncu časov daleč od svoje končne izpolnitve. »Kajti še je videnje za določeni čas, bliža se svoji izpolnitvi in ne vara. Če odlaša, ga le čakaj, kajti zagotovo pride, ne bo zamudilo.« (Hab 2,3) Bog nas vabi: »Odnehajte in spoznajte, da sem jaz Bog« (Ps 46,11). David vztraja, da se mora vernik naučiti upati »v Gospoda, bodi močan, tvoje srce naj se opogumi, upaj v Gospoda« (Ps 27,14).

3. Medtem pa nas na poti spodbuja cel oblak pričevalcev v potrpežljivosti. »Ker nas torej obdaja tako velik oblak pričevalcev, tudi mi odstranimo vsakršno breme in greh, ki nas zlahka prevzame, ter vztrajno tecimo v tekmi, ki nas čaka. Uprimo oči v Jezusa, začetnika in dopolnitelja vere. On je zaradi veselja, ki ga je čakalo, pretrpel križ, preziral sramoto in sédel na desnico Božjega prestola.« (Heb 12,1.2) Veliki zgledi potrpežljivosti so Abraham (Heb 6,15), preroki in Job, ki dokazujejo, »da je Gospod zelo sočuten in usmiljen« (Jak 5,11). Jeremija se je odločil, da bo čakal na Gospoda ne glede na vse: »Gospod je moj delež, pravi moja duša, zato imam upanje vanj« (Žal 3,24), kajti »Gospod je dober tistim, ki upajo vanj, duši, ki ga išče« (Žal 3,25).

Pavel pojasnjuje, da so zgledi iz Svetega pisma namenjeni temu, da nam pomagajo razviti vzdržljivost in nam dajejo upanje (Rim 15,4.5). Številni drugi verni moški in ženske v času Nove zaveze in po njej so potrpežljivo prenašali stiske in pogumno nosili Božje ime in evangelij: »Stanoviten si in si marsikaj prenesel zaradi mojega imena, pa se nisi utrudil« (Raz 2,3; glej tudi Rim 12,12; 2 Tim 2,24; 2 Tes 1,4; Raz 1,9; Raz 2,19; Raz 3,10). Seveda je Jezus naš največji zgled potrpežljivosti in krotkosti v trpljenju. »Saj je tudi Kristus trpel za vas in vam zapustil zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah, on, ki ni storil greha in ni bilo zvijače v

njegovih ustih. Ko so ga sramotili, ni vračal sramotenja, ko je trpel, ni grozil, ampak je vse prepuščal njemu, ki sodi pravično.« (1 Pt 2,21-23)

4. Da, potrpežljivost ima praktične vidike za to življenje: njeno nasprotje, nepotrpežljivost, uničuje naše sedanje življenje in nas dela bedake (Prg 14,29; Prg 15,18; Prg 16,32; Prg 25,15; Prd 7,8.9). Potrpežljivost je tista vrlina, ki nam jo Bog daje sredi stiske, ki nam pomaga premagati in si zagotoviti večno življenje. Jezus nas v svojih naukih o stiskah na svetu pouči: »S svojo stanovitnostjo si boste pridobili svoje življenje« (Lk 21,19). Apostol Pavel izjavlja, da bo Bog dal večno življenje »tistim, ki z vztrajanjem v dobrih delih iščejo slavo, čast in nesmrtnost« (Rim 2,7). Po preroku Izaiji nam Bog obljublja: »Tisti pa, ki zaupajo v Gospoda, obnavljajo svojo moč, vzdigujejo trup kakor orli, tekajo, pa ne opešajo, hodijo, pa ne omagajo.« (Iz 40,31; glej tudi Ps 37,7-9; Ps 40,1)

Potrpežljivost je zaupanje

Ian je ležal v bolnišnici z rakom. Bila je huda zima z izjemno nizkimi temperaturami. Ko je nekega jutra medicinska sestra vstopila v njegovo sobo, da bi ga pregledala, ji je Ian rekel, da ga bo ta dan obiskala njegova žena Anastazija. Medicinska sestra je odgovorila: »Ne verjamem, saj je zunaj minus 30 stopinj!« Moški je odvrnil: »Poznam svojo ženo in ji zaupam. Ona je posebna! Ko nekaj obljubi, bo obljubo izpolnila ne glede na vse!« Čez eno uro je Anastazija vstopila v Ianovo bolniško sobo. Kasneje istega dne je medicinska sestra Ianu rekla: »Resno sem dvomila, da bo vaša žena prišla. Zdaj pa vem, da je res posebna!« Naše čakanje je odvisno od našega poznavanja in zaupanja osebi, ki jo čakamo. Če poznamo Boga in mu zaupamo, nas čakanje ne bo vodilo v obup, temveč v potrpežljivo in aktivno čakanje.

Uporaba

1. Naša potrpežljivost se kaže – in dejansko jo zelo potrebujemo – na različnih področjih življenja: družina, posel, zdravje, duhovnost itd. Vendar bo naša resnična potrpežljivost vedno ukoreninjena v sadu Duha. Zapišite oceno svoje potrpežljivosti na različnih področjih svojega življenja. Kaj ste odkrili? Kje lahko potrpežljivost še izboljšate? Kako lahko z Božjo pomočjo to dosežete?

2. Nestrpnost velja za značilnost nezrelosti. Otroci običajno težko čakajo, zreli ljudje pa čakajo lažje. Zrelim potrpežljivo čakanje omogočajo izkušnje in zaupanje. Ocenite svojo duhovno zrelost. Kako nameravate še naprej rasti v potrpežljivosti?

12. UMRETI KAKOR SEME

Ključna besedila: Jn 12,24; 1 Sam 2,12–3,18; 1 Sam 13,1-14; Zah 4; Rim 12,1.2; Flp 2,5-9

Splošni pregled

Smrt je fascinanten element vseh religij. V svetopisemskem krščanstvu ima smrt dva pomena. Po eni strani je smrt posledica greha in kazen zanj. Po drugi strani pa se naše življenje z Bogom začne s smrtjo – smrtjo grehu. Šele ko doživimo to smrt grehu, lahko v polnosti uživamo življenje v Božjem kraljestvu. Smrt grehu vodi k premagovanju in soočanju s smrtjo, ki je posledica greha. Oba dogodka sta mogoča zaradi Kristusove smrti za nas.

Lekcija tega tedna osvetli dve pomembni temi:

1. Smrt grehu določi okvir za Svetega Duha in bivanje v njem. Sam Duh osebno opravi preobrazbo našega značaja v podobnost Jezusu Kristusu in nam da moč, da živimo življenje požrtvovalnega služenja in poslušnosti Bogu.

2. Če ne umremo grehu, bomo živeli življenje, osredotočeno nase in služenje sebi, življenje greha, ki dejansko vodi v smrt.

Razlaga

Drevo spoznanja dobrega in zla (1 Mz 2,9.17)

Kakšno ime za drevo! Toda Bog je drevo s tem imenom označil v rajskem vrtu, ko je naša starša poučil, kako naj ohranita svoje življenje: »Z vseh dreves v vrtu smeš jesti, le z drevesa spoznanja dobrega in hudega nikar ne jej! Kajti na dan, ko bi jedel z njega, boš gotovo umrl.« (1 Mz 2,16.17)

Za našo diskusijo sta pomembni dve točki. Prvič: svetopisemsko besedilo ne namiguje na sadež prepovedanega drevesa s strupeno snovjo, ki bi spremenila stanje uma. Prav nasprotno, Bog je ustvaril vse »dobro« in »zelo dobro«; ničesar nepopolnega, nedokončanega, slabega ali hudobnega ni ustvaril (1 Mz 1,21.31; glej tudi 1 Mz 2,1-3). Greh in zlo nista bila prisotna v popolnem Božjem stvarstvu, temveč sta »vstopila v svet« z Adamovim dejanjem (Rim 5,12). Poleg tega kača med skušnjavo vztraja, da če bo Eva jedla s prepovedanega drevesa, se ji bodo »odprle oči« in bo »kot Bog, saj bo spoznala dobro in zlo« (1 Mz 3,4.5). Eva je torej videla, »da je drevo dobro za jed, mikavno za oči in vredno poželenja, ker daje spoznanje«, zato je jedla in ponudila tudi svojemu možu (1 Mz 3,6). Posledica uživanja prepovedanega sadeža je bila, da so se »obema odprle oči in sta spoznala, da sta naga« (1 Mz 3,7). Prav tako drevo ni poimenovano »drevo spoznanja« Boga ali spoznanja na splošno, ampak »drevo spoznanja dobrega in zla«, kar ga povezuje z moralno.

Tako ime drevesa in poročilo v 1 Mz 2 in 3 kažeta, da se je spremenila perspektiva Adama in Eve, njun pogled, njun medsebojni odnos ter njun odnos do Boga. Njuna izbira je bila stvar moralne neposlušnosti ali upora proti Bogu. Besedna zveza »spoznati dobro in zlo« se v Svetem pismu nanaša na moralno zrelost, ko oseba postane odrasla in avtonomna ali moralno razsodna (glej 5 Mz 1,39; 2 Sam 14,17; 1 Kr 3,9; Iz 7,16, Heb 5,14). Vprašanje okoli drevesa spoznanja dobrega in zla je bilo, kdo je razsodnik ter kdo je vir in merilo moralnosti. S prepovedjo uživanja sadeža z drevesa se je Bog postavil za končni vir moralnosti na zemlji na enak način, kot je bil v vesolju. Eva in Adam sta se z uživanjem sadja z drevesa odločila, da sta sama vir moralnosti. Eno je, če nekdo uveljavlja moralno in razlikuje med dobrim in zlom skozi prizmo Božjega razodetja (5 Mz 30,14-16; 2 Sam 14,17; 1 Kr 3,9; Heb 5,14). Nekaj drugega pa je, če se kdo sam postavi za vir in merilo moralnosti nasproti Božjemu razodetju in zapovedi; to je enako, kot če bi se razglasili za Boga, se uprli Bogu in ga želeli strmoglaviti s prestola.

Prav to je predlagala kača (1 Mz 3,4.5) in prav to je Satan naredil v nebesih in še vedno počne na zemlji (Iz 14,13.14; Ezk 28,2.12-17). Tako je kača Evi predlagala, da se ji bodo z uživanjem prepovedanega sadeža »odprle oči in bi postala kakor Bog, poznala bi dobro in hudo« (1 Mz 3,5). Biti »kakor Bog« ne pomeni postati božanske narave, ampak biti vir lastne morale in opredeljevati, kaj je dobro in zlo. Ta neodvisnost je samozadostnost in neodvisnost od Boga, dejanje vstaje, ki pomeni zamenjavo ali nadomestitev Boga z nami oziroma z nekom ali nečim drugim.

Drugič, (in posledično) uživanje z drevesa spoznanja dobrega in zla, upor proti Bogu ter poskus zasesti njegov prestol vodijo v smrt. Zato je Bog takoj opozoril Adama in Evo, da jesti s prepovedanega drevesa vodi v smrt (1 Mz 2,17). Bog je edini vir življenja (1 Mz 2,7; 5 Mz 30,20; Jn 1,1-4; Jn 4,13.14; Jn 6,32-35; Jn 11,25-27; Jn 15,1-5; Rim 6,23; Kol 1,16.17). Če ustvarjeno bitje sede na Božji prestol, je enako, kot če bi se oddaljilo od edinega vira življenja, kar je enako, kot če bi se izročilo smrti.

Toda takšna smrt ni običajna smrt. Gre za prostovoljno ločitev od Boga, odločitev, da bitje ne bo živelo v skladu z Božjo vlado (1 Jn 3,4; Iz 14,9.10.16; Ez 28,2.9.16.17). Ta ločitev je bistvo greha in smrti. Ne vemo, kaj sta imela v mislih Adam in Eva, ko sta slišala besedo »smrt«, a zagotovo sta pomislila ne nekaj mračnega. Po 6000 letih pa mi še predobro vemo, da je smrt tragedija.

Smrt kot rešilni odgovor na ... smrt

Ali obstaja rešitev za smrt? Da! In to vemo iz vsebine evangelija: »Plačilo za greh je namreč smrt; Božji milostni dar pa je večno življenje v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.« (Rim 6,23) Kako pa prejmemo ta dar večnega življenja? Paradoksalno dar večnega življenja prejmemo po ...smrti! Tu je videti dve vrsti smrti. Najprej je Jezus Kristus umrl namesto nas in za nas; smrt je vzel nase in nam vlil upanje na večno življenje (Jn 3,16; Rim 3,25; Rim 5,8; 2 Kor 5,21; 1 Pt 1,18-20). Potem pa je nakazana tudi naša smrt. A ta smrt ni kazen za greh; Jezus je umrl to smrt za nas. Naša smrt pa je smrt samemu grehu. Ta smrt (grehu) je nujna, če želimo uživati večno življenje in Božje kraljestvo. Greh je nadzorujoča moč, ki nas ločuje od Boga (Rim 7,18-20.23.24). Da bi se rešili njene moči, moramo umreti grehu in živeti v Jezusu ter Svetemu Duhu (Rim 7,4-6)! Ta smrt je simbolično prikazana s krstom (Rim 6,1-4). Pavel je podal najlepši opis tega postopka: »Če smo namreč z njim zraščeni v podobnosti njegove smrti, bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja. Vemo, da je bil naš stari človek križan z njim vred, da bi bilo telo greha uničeno in da bi mi več ne hlapčevali grehu. Kajti kdor je umrl, je opravičen greha. Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli, saj vemo, da Kristus, potem ko je bil obujen od mrtvih, več ne umre; smrt nad njim nima več oblasti. Kajti kar je umrlo, je umrlo zaradi greha enkrat za vselej, kar pa živi, živi Bogu. Tako tudi vi: mislite, da ste mrtvi za greh, a da živite za Boga, v Kristusu Jezusu.« (Rim 6,5-11)

S smrtjo grehu Sveto pismo misli natanko to, kar pravi. Ne pravi, da dosežemo večno življenje, če dobesedno umremo. S svojo smrtjo ne plačujemo – in tudi ne moremo plačevati – svojih grehov. V naši smrti ni odrešilnih zaslug. Edina dobesedna smrt, ki šteje za naše odrešenje, je smrt Jezusa Kristusa na križu. Sveto pismo tudi ne uporablja besedne zveze »smrti grehu« za sporočanje brezbriznosti do sveta kot na primer v budizmu. Bog je ustvaril popolni svet nam v užitek in da bi skrbeli zanj (1 Mz 1,26-28; 1 Mz 2,15). Smrt grehu torej pomeni sprejeti Božje gospostvo ter delo Svetega Duha v našem življenju in zavrnitev nadzora greha (Rim 8,1-11). Uživamo v tem, da smo poslušni Bogu in mu služimo. Spreminjamo se, da imamo podobo in um Kristusa, ki se ni hotel držati oblasti, ampak se je sklonil k zemlji in prevzel naš položaj in naše mesto, da bi nas rešil (Flp 2,2-8).

Uporaba

1. Res je, da imamo tako imenovane temeljne pravice. Vendar živimo v zelo zapletenem svetu greha, v svetu, ki se največkrat ne zmeni za naše pravice ali pa jih tepta. Še enkrat preberi Flp 2,1-9. Utelesenje Sina je bilo preizkušnja vseh preizkušenj! Kako ti Jezusov zgled pomaga, da preživiš različne preizkušnje, ki jih je ustvaril greh, tudi če to pomeni izgubo tvojih temeljnih

pravic? Kaj je zate ključni element v tem besedilu, ki spremeni tvoj pogled na premagovanje preizkušenj tvojega življenja?

2. Zgodba o Samuelu je več kot zgolj poslušanje nekogaršnjih besed; gre za poslušnost temu, kar slišimo. Že samo prerokovo ime pomeni »Bog je slišal« (glej 1 Sam 1,20). Bog je slišal in bil usmiljen do Ane (1 Sam 1,17.19.20.27). Samuel je slišal in ubogal Boga. Ker se Eli zaveda, da Samuel sprva ne prepozna Božjega glasu, ga pouči, kako naj se poveže z Bogom: »Govori, Gospod, kajti tvoj hlapec posluša« (1 Sam 3,9). Pravzaprav je preostanek Samuelove knjige – in pravzaprav celotno Sveto pismo – posvečen poslušanju in poslušnosti ali pomanjkanju poslušnosti: na neki točki so ljudje nehali poslušati Boga in tako je Bog prenehal poslušati njih. Ena od velikih težav v našem življenju je, da poslušamo drug drugega in Boga (po njegovem razodetju), vendar si njegovih besed ne vzamemo k srcu in jim nismo poslušni. Kako lahko bolje poslušam in slišim družinske člane? Kako lahko bolje slišim in ubogaš Boga? Razmisli o treh načinih, kako bi smiselno izboljšal svoj način poslušanja in pogovora z ljudmi in Bogom.

13. KRISTUS V PREIZKUŠNJAH

Ključna besedila: Mt 27,46; Mt 2,1-18; Mt 27,51.52; Lk 2,7.22-24; Lk 22,41-44; Jn 8,58.59; Rim 6,23; Tit 1,2

Splošni pregled

Največja poanta svetopisemske religije je, da smo greh in trpljenje ustvarili mi, Bog pa je to prenesel. V svetovnih religijah ni nobenega drugega božanstva, ki bi bilo pripravljeno sprejeti takšno žrtev. Zato svetopisemsko krščanstvo imenujemo religija ljubezni in milosti od stvarjenja do odrešenja. Bog nas je ustvaril po milosti (in brez našega prispevka), ker nas ljubi, in Bog nas rešuje po milosti (prav tako brez našega prispevka), ker nas ljubi.

V obeh primerih (stvarjenju in zveličanju) imamo možnost sprejeti ali zavreči njegovo dejanje milosti. Potem ko sta bila Adam in Eva ustvarjena po milosti, sta se odločila zavreči Božje dejanje stvarjenja in stopila na pot upora, ki vodi v izničenje ali smrt. Potem ko je vsak od nas po milosti rešen po Kristusovi smrti na križu, se lahko odloči sprejeti Božjo žrtev v našo korist in se vrniti v njegovo kraljestvo luči, miru in ljubezni, ali pa zavrne njegovo vzvišeno zveličanje ter izgine v večni neobstoj. Odloči se danes. A izberi ljubezen, izberi milost, izberi življenje. Izberi Božjo ljubezen, Božjo milost in Božje življenje. To te bo osrečilo, osrečilo bo tvoje ljubljene in tudi Boga.

Lekcija tega tedna osvetli dve glavni temi:

1. Trpljenje Jezusa Kristusa ni zgolj trpljenje drugega bitja. Njegovo trpljenje je bistvo Božje ljubezni in odrešenja za nas. Jezus Kristus je trpel za nas in namesto nas, da bi nas za vedno rešil oblasti greha, trpljenja in smrti.

2. Kaj je Jezus trpel v Getsemaniju in kaj to pomeni za nas.

Razlaga

Začetek Jezusovega delovanja

Jezus je od prvih ur svojega življenja doživljal in bil obkrožen s človeško tragedijo in trpljenjem: zanikanje, zavrnitev, revščina in ponižnost (rojen v jaslih), fizično trpljenje

(obreza), pokol, preganjanje in beg. V otroštvu je Jezus še naprej doživljal človeško trpljenje. Vendar pa je Jezusov krst na začetku njegove službe pokazal na njegov vstop v preizkušnjo, zaradi katere je prišel, na vrsto službe, ki jo je prišel ponuditi. Čemu se je krstil, če ni imel greha?

Seveda je bil krščen, da bi nam dal zgled. Ellen G. White ugotavlja, da »Jezus ni sprejel krsta kot priznanja svoje osebne krivde. Izenačil se je z grešniki in naredil korake, ki jih moramo narediti tudi mi, in opravil nalogo, ki jo moramo opraviti mi. Njegovo življenje trpljenja in potrpežljive vztrajnosti po njegovem krstu sta tudi zgled za nas.« (Ellen G. White, Jezusovo življenje, str. 83.) Toda Kristusov krst je več kot le to, da je bil zgled.

Apostol Pavel pojasni pomen krsta v smislu smrti in vstajenja: »Ali mar ne veste, da smo bili vsi, ki smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, krščeni v njegovo smrt? S krstom smo bili torej skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novosti življenja.« (Rim 6,3.4). Drugod Pavel pojasnjuje, da je Bog »njega, ki ni poznal greha, je zavoljo nas storil za greh, da bi mi postali Božja pravičnost v njem« (2 Kor 5,21). Jezus je prišel na svet, da bi vzel nase naše grehe in umrl namesto nas, da bi mi namesto njega lahko prevzeli njegovo pravičnost. Ellen G. White piše: »Po svojem krstu je Jezus pripognil glavo v molitvi na rečnem bregu. Pred njim se je odprlo novo in pomembno obdobje. Sedaj je začel svoj življenjski boj na širšem odru. Čeprav je bil Knez miru, je njegov prihod pomenil izdiranje meča. ... Nihče na svetu ga ni razumel, zato je med svojo službo hodil sam. ... Kakor eden izmed nas je moral nositi breme naše krivde in gorja. Brezgrešni je moral občutiti sramoto greha. ... sam je moral utreti pot; sam je moral nositi breme. Na njem, ki je zapustil svojo božansko slavo in privzel slabosti človeške narave, mora počivati odkup sveta.« /Hrepenenje vekov, str. 83.84/

To izmenjavo lahko v prenesenem pomenu vidimo pri krstu. Ko je bil Jezus krščen, se ni krstil zaradi lastnega odrešenja: namesto tega je oznanil, da je prišel nase vzeti naše grehe in umreti namesto nas. Ko smo krščeni, skupaj z Jezusom umremo svojim grehom, sprejmemo njegovo pravičnost in nato vstanemo iz krsne vode v novost življenja!

Jezus v Getsemaniju

John R. W. Stott (1921–2011), znani anglikanski teolog in evangelist, v knjigi Kristusov križ (*The Cross of Christ*) poskuša razumeti Jezusovo preizkušnjo v Getsemaniju, tako da Jezusa primerja z umirajočim Sokratom. Sokrat (470–399 pr. Kr.), eden od utemeljiteljev zahodne filozofije in svetovnega nazora, je bil star približno sedemdeset let, ko ga je atensko sodišče obsodilo na smrt zaradi kvarjenja mladine in zaradi brezbožnosti (zavračanja mestnih bogov). Sokrat naj bi umrl tako, da bi spil skodelico strupenega jegliča. Čeprav bi se Sokrat lahko izognil sojenju in obsodbi, se je odločil ostati v mestu in se soočiti s smrtjo. Na kraju usmrtitve so Sokrata obkrožali učenci, ki so ga podpirali in jokali za svojim učiteljem. Ko so očetu zahodne misli izročili čašo s strupom, jo je ta z vso vedrino in zaupanjem vzel in pogumno spil do dna (za Platonov opis te zgodbe glej Platon, *Fajdo*, v Euthyphro, Apology, Crito, Phaedo, Phaedrus, prevedel Harold North Fowler (Loeb Classical Library [London: Harvard University Press, 2005], str. 393–403).

Nasprotno pa je Jezus Kristus svoje zadnje ure preživel v vrtu Getsemani. Ko je učence prosil, naj »ostanejo ... in bedijo« z njim, ker je bila njegova duša »žalostna do smrti« (Mr 14,34), so zaspali. Dejansko ga je eden od učencev prodal za denar, drugi pa so pobegnili z vrta, ko je množica prišla aretirat Jezusa (Mr 14,10.11.50). Toda Jezus se je v nasprotju s Platonom mučil zaradi čaše, ki jo je moral izpiti do dna. Evangelist Luka še zdaleč ne opisuje Jezusa, ki bi veselo in pogumno sprejel kelih, ampak poudarja, da je »njegov pot je postal kakor

kaplje krvi, ki padajo na zemljo« (Lk 22,44), medtem ko je molil: »Oče, če hočeš, daj, da gre ta kelih mimo mene« (Lk 22,42). Ali je Jezus, ki je utelešeni Bog, res lahko Odrešenik sveta, če ga je tako strah te čaše in smrti? Zakaj se zdi šibkejši od Sokrata? Ali je šibkejši?

Stott zastavlja podobna vprašanja in nato namigne na odgovor: »Kaj je ta čaša? Ali se boji fizičnega trpljenja, mučenja z bičem in križa, morda skupaj z duševno bolečino zaradi izdaje, zanikanja in zapuščanja njegovih prijateljev ter zasmehovanja in zlorabe s strani njegovih sovražnikov? Nič me ne more prepričati, da je bila čaša, ki se je je Jezus bal, katera koli od teh stvari (naj so bile še tako hude) ali vse skupaj. Njegov telesni in moralni pogum je bil ves čas njegove javne službe neupogljiv. Smešno se mi zdi domnevati, da bi se zdaj bal bolečine, žalitev in smrti. Sokrat je v zaporniški celici v Atenah po Platonovem pripovedovanju vzel svojo čašo jegliča »ne da bi se zatresel, spremenil barvo ali izraz«. Nato je »dvignil čašo k ustom ter jo zelo veselo in mirno izpraznil«. Ko so njegovi prijatelji planili v jok, jih je okaral za njihovo »absurdno« vedenje in jih pozval, naj »molčijo in so pogumni«. Umrl je brez strahu, žalosti ali protesta. Ali je bil Sokrat pogumnejši od Jezusa? Ali pa sta bili njuni kupi polni različnih strupov?

Stott sklene, da »je bila kupa, ki se je je bal (Jezus), drugačna. Ne simbolizira fizične bolečine, ko je bil bičan in križan, niti duševne stiske, ko ga je preziralo in zavračalo celo njegovo lastno ljudstvo, temveč duhovno agonijo, ko je nosil grehe sveta, z drugimi besedami, ko je prenašal božansko sodbo, ki so si jo ti grehi zaslužili.« /The Cross of Christ, str. 76) Sokrat je dejansko umrl smrt navadnega grešnega človeka. In kot poudarja Stott, so krščanski mučenci, ko so umrli na grmadi, na videz umrli veliko bolj junaško kot Jezus. Jezusova smrt je bila tako kot njegov krst edinstvena. Medtem ko vsi ljudje, ki umrejo, doživijo smrt kot grešni ljudje, je Jezus, brezgrešni Božji Sin, umrl s smrtjo, ki predstavlja Božjo obsodbo greha. Zato je Jezusovo vstajenje najbolj edinstven, izjemen dogodek v zgodovini vesolja. Noben človek – vključno s Sokratom – ne bi mogel umreti takšne smrti in ponovno zaživeti. Noben človek ne bi mogel tako umreti in postati Odrešenik sveta.

Ellen White prav tako opisuje vsebino čaše: »Čim bolj so se bližali vrtu Getsemani, tem bolj nenavadno molčeč je postajal. Pogosto se je umaknil na ta kraj k razmišljanju in molitvi, ampak še nikoli ni prišel sem s tako žalostnim srcem kakor to noč svojega zadnjega trpljenja. Vse svoje zemeljsko življenje je hodil v luči božje navzočnosti. Celo v spopadu z ljudmi, ki jih je navdihoval sam Satanov duh, je lahko rekel: 'On, ki me je poslal, je z meno. Ni me pustil samega, kajti jaz vedno delam to, kar je vseč njemu.' (Jn 8,29) Sedaj pa se je zdelo, da je ostal brez luči Božje navzočnosti. Sedaj je bil prištet med prestopnike. Moral je nositi krivdo padlega človeštva. Nanj, ki ni poznal nobenega greha, so morale biti položene krivičnosti vseh nas. Greh se mu je zdel tako strašen, breme krivde, ki jo je moral nositi, tako veliko, da je bil v skušnjavi, da bi se zbal, da bo za večno ločen od Očetove ljubezni. Ko je čutil, kako strašna je Božja jeza zaradi prestopanja, je vzkliknil: 'Moja duša je žalostna do smrti.' (Mt 26,38)« /Jezusovo življenje, str. 603/

Uporaba

1. Spomnite se izkušnje svojega krsta. Kako dojemaš svoj krst v luči Jezusovega krsta? Kako ti dojetanje pomaga obogatiti tvojo izkušnjo smrti grehu in oživljanja za Božje kraljestvo? Kako to dojetanje poglobi tvojo zavezo z Bogom in tvojo predanost Božji stvari ne glede na vse?

2. Poglavlje za sobotno popoldne v lekciji tega tedna podaja neverjetno lepo razlago, zakaj je Bog ustvaril vesolje in inteligentna bitja, čeprav je vedel, da bo v njegovem stvarstvu

pojaviło zlo: bilo je vredno! Bilo je vredno zanj, a bilo je vredno tudi za nas. Drugače ne bi nikoli obstajali. Vendar je še nekaj več: Bog si je lahko privoščil odločitev, da je bilo vredno, ker ni imel le moči stvarjenja, ampak je imel v primeru padca tudi rešitev (da je vzel naš greh nase), ki je moč odrešenja in moč vstajenja! Kako to razumevanje spremeni tvoj pogled na Boga, na njegovo stvarstvo in odrešenje?